

Xəbər
Baş prokuror Elşad Abdullayevin qardaşını vəzifədən qovdu
yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 oktyabr 2015-ci il Çərşənbə № 239 (6267) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Bu gün ABS Senatında Azərbaycanla bağlı dinləmə keçiriləcək

Seçkiyə 4 gün qalmış təşkil edilən tədbirə iqtidara ən sərt mövqeyi ilə seçilən adamlar cəlb olunub

yazısı səh.7-də

Mehman Əliyev MTN-dən ona edilən vəzifə təklifindən danışdı

yazısı səh.4-də

Razi Nurullayev: "Öz partiyanızda üsyana qalxın, liderlərinizi devirin"

yazısı səh.3-də

Diplomatlar qaçqınları Qarabağa qaytarmaq üçün gəlir, yoxsa...

yazısı səh.10-də

Ali Məhkəmə də Pərviz Həşimliyi həbsdə saxladı

yazısı səh.3-də

Seçki ərəfəsində Qərbə yeni ittihamlar, Rusiyaya reveransların sirri

yazısı səh.8-də

Ombudsmanın nümayəndələri İlqar Məmmədovla görüşdü

yazısı səh.6-də

"Xarici KİV-lər seçkini izləməyə buraxılmır" iddiasına rəsmi cavab gəldi

yazısı səh.4-də

Əli İnanov qardaşının yasına buraxılmadı

yazısı səh.3-də

NİDA boykot qərarı verdi, Musavat bu gün nə deyəcək...

yazısı səh.6-də

Eldar Mahmudovun ən yaxın adamları qandallandı

MƏZAHİR PƏNAHOVU DA DİNLƏYİBLƏR - YENİ SENSASİYON HƏBSLƏRİN SİRRİ

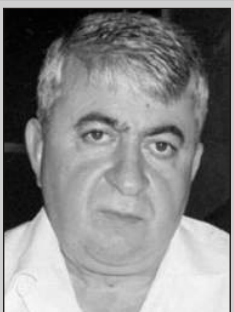
Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyinin rəhbəri Beytulla Hüseynov və Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov həbs olundu; Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin telefonları MTN-dəki qrup üçün niyə maraqlı olsun?; dövlət rəsmilərinin dinlənməsi ilə bağlı istintaq birbaşa Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin nəzarəti altındadır, ifadələrin alınmasında son dərəcə məxfilik qorunur...

yazısı səh.5-də

Azərbaycan üçün "Belarus modeli" - Qərb stereotipləri dəyişir

Avropa Birliyi Minskə sanksiyaları götürür; bu, ən əvvəl Bakıya aydın bir mesajdır; hakimiyyətin ikinci addımı kifayətdir ki... yazısı səh.9-də

Hacı Məmmədov Qobustan türməsinə köçürüləcək

yazısı səh.6-da

Etibar Əliyev "Bank Technique"yə qaytarıldı

yazısı səh.3-da

Ermenistanı matəmə qərq edən azərbaycanlıya MTN-də divan tutulub

yazısı səh.11-də

*Sizinlə olanı,
Sizi sevəni seçin!*

115 sayılı Şəki kənd 2-ci seçki dairəsi
Müsavat Partiyasından deputatlığa namizəd

İSRAFİL İKRƏM İSRAYIL oğlu

*Qəlbimlə Düşün!
Vicdanla SƏS VER!*

**MUSAYEV
TƏBRİZ
SƏMƏNDƏR OĞLU**

Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinə 45 sayılı Ağsoron
Seçki Dairəsindən
deputatlığa namizəd

*HƏR ŞEY
AZƏRBAYCAN ÜÇÜN!*

**MUSAYEV Elşad
Nəbi oğlu**

ARTIQA DƏYİŞİM
ZAMANI!

“AZADLIQ-2015”
SİYASİ PARTİYALAR İLƏRİNDƏ NƏMİZƏD

BÖYÜK AZƏRBAYCAN
PARTİYASININ SƏDRİ
HÜQUQŞUNAS

9 SAYLI BİRİNCİ DƏRƏJƏLİ
SEÇKİ DAİRƏSİNDƏN
MILLİ MƏCLİS ÜZVLÜYÜNƏ NƏMİZƏD.

MOB. (050) 378 33 03

Mərkəzi Bank bu banklarda yoxlamalara başladı

Azərbaycan Mərkəzi Bankı ölkənin 3 aparıcı bankında davamlı yoxlama tədbirlərinə başlayıb. Fins.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, söhbət sistem əhəmiyyətli “Azərbaycan Beynəlxalq Bankı”, “Kapital Bank” və “Unibank”-dan gedir.

Yoxlamalar beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq həyata keçirilir. “Davamlı yoxlamalarda məqsəd bank sektorunda yarana biləcək problemləri yerində həll etməkdir”, - deyər məlumatda bildirilir.

Şeyx Moskvaya gedir

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə oktyabrın 28-də Rusiyaya səfərə gedir. İdarədən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, səfər Moskva şəhər hökumətinin təşkilatçılığı, RF Prezidenti yanında dini təşkilatlarla iş üzrə Şuranın beynəlxalq əməkdaşlıq Komissiyasının, habelə Rusiya Dinlərarası Şurasının dəstəyi ilə 29 oktyabr tarixində keçirilən «Din və Sülh» mövzusunda III Moskva Beynəlxalq Forumuna dəvət əsasında həyata keçirilir.

Şeyxülislam Beynəlxalq Forumun plenar iclasında məruzə ilə çıxış edəcək.

QMİ sədri səfər çərçivəsində Moskva və bütün Rusiya Patriarxi Kirillə görüşəcək. Səfər müddətində digər görüşlərin də keçiriləcəyi nəzərdə tutulur.

“Elm” tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının

yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Müsavat başqanı Arif Hacı medianı çağırır

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı 28 oktyabr 2015-ci il tarixdə saat 14:00-da Müsavat Partiyasının mərkəzi qərargahında seçki kampaniyasının gedişi ilə bağlı mətbuat konfransı keçirəcək. Bu barədə musavat.com-a partiyanın mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Qeyd olunur ki, mətbuat konfransına bütün KİV-lərin nümayəndələri dəvətlidirlər.

Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, mətbuat konfransında partiyanın parlament seçkilərində iştirakının davam edib-etmədiyinə dair məsələyə aydınlıq gətiriləcək.

Azərbaycanın Avropa Məhkəməsindəki hakimi ilə bağlı məsələ aprele qaldı

“Azərbaycan hakimiyyəti Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsində yeni hakim postuna namizədlərini gələn ilin yanvarına kimi təqdim etməlidir”.

APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycanın Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsindəki daimi nümayəndəsi, Azərbaycan Prezident Administrasiyasının hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin sektor müdiri Çingiz Əsgərov deyib.

Çingiz Əsgərov bildirib ki, Azərbaycandan olan yeni hakimlə bağlı məsələyə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının aprel sessiyasında baxılması planlaşdırılır.

O, həmçinin Məhkəmə Hüquq Şurasının namizədlərlə bağlı müsabiqə elan etdiyini açıqlayıb.

SOCAR Beynəlxalq Bankdan 189 milyon manat kredit aldı

SOCAR Azərbaycan Beynəlxalq Bankından 189 milyon manat məbləğində ilk kredit tranşını alıb. Bunu “Trend”ə açıqlamasında SOCAR-ın iqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımov deyib. S.Qasımovun sözlərinə görə, bu məbləğin 120 milyon manatı qazma işlərinə xərclənəcək, daha 69 milyon manat isə Heydər Əliyev adına Bakı Neftayırma Zavodunun modernləşdirilməsinə sərf olunacaq.

Xatırladaq ki, SOCAR-ın Beynəlxalq Bankdan alacağı kreditin ümumi məbləği 1,86 milyard manat təşkil edir.

Üç dindar həbs olunub

Bir müddət əvvəl Bakıda “Farklı Lahmacun” kafesində keçirilən əməliyyat zamanı saxlanılan şəxslərdən 3-ü inzibati qaydada həbs olunub. APA-nın məlumatına görə, Yasamal Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Qədirov Anar Şahin oğlunun barəsində 4 sutka, Həsənov Sadiq Aydın oğlu və Mustafayev Kamran Eldar oğlunun hər birinin barəsində isə 5 sutka müddətinə inzibati qaydada azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin edilib. Həmin şəxslər İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 310.1-ci (polis əməkdaşlarına müqavimət göstərmə) maddəsinə əsasən ittiham olunublar.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumata görə, daxil olmuş məlumat əsasında Yasamal Prokurorluğu, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Rayon İdarəsi və Polis İdarəsinin əməkdaşları oktyabrın 22-də saat 21 radələrində Yavər Fərzəliyevə məxsus “Farklı Lahmacun” çay evində əməliyyat tədbiri keçirilib. Nəticədə çay evinin zirzəmisində qanunvericiliklə müəyyən edilməmiş qaydada təşkil olunan dini yığıncaqda iştirak edən, aralarında azyaşlılar da olmaqla 42 nəfər saxlanılıb.

Həmin ünvana baxış zamanı dini nifrət aşılaman və dözümsüzlüyü təbliğ edən müxtəlif məzmunlu kitablar və digər növ ədəbiyyat aşkar edilərək götürülüb.

Qanunsuz yığıncağın təşkilatçıları - Zaqatala rayon sakinləri Kamran Mustafayev, Adil Rəcəbov və Bakı şəhər sakinini Zaur Şabanov şübhəli şəxs qismində saxlanılıb və barələrində Cinayət Məcəlləsinin 168-ci (dini ayinlərin icrası adı altında vətəndaşların hüquqlarını qəsb etmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb.

Digər iştirakçılar isə cərimə olunaraq azadlığa buraxılıblar.

Başağlığı

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı və partiyanın Divanı vicdan məhbusu Əli insanova qarşısının vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

General Çovdarovun oğlu işdən çıxarıldı

MTN-in idarə rəisi, eks-nazir Eldar Mahmudovun “kassiri” kimi tanınan general Akif Çovdarovun oğlu Ruslan Çovdarov Milli Məclis aparatındakı məsləhətçi vəzifəsindən çıxarıldı.

Bu barədə virtualaz.org saytına məlumatlı mənbə bildirdi.

Hazırda Milli Məclisin aparatında Akif Çovdarovun qohumu da işləyir, ancaq mənbə onun sonrakı taleyi barədə informasiyaya malik deyil.

MTN-də daha bir general işdən çıxarıldı

Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində növbəti vəzifədən azad etmə və təyinat həyata keçirilib. “Qafqazinfo”-ya daxil olan məlumata görə, nazirliyin istintaq idarəsinin rəisi general Mövlan Şıxəliyev vəzifəsindən azad olunaraq sərəncama götürülüb. Eyni zamanda Eldar Mahmudovun yaxın qohumu olan, nazirliyin əməkdaşı Elşad Mahmudov da işdən çıxarıldı.

Həmçinin qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl isə işdən çıxarılan MTN-in Transmilli Mütəşəkkil Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Sübhər Qurbanovu isə nazirliyin əməkdaşı Ceyhun Şadlinski əvəzləyib.

Baş prokuror 5 rayonun sakinləri ilə görüşəcək

Baş prokuror Zakir Qaralov cari il noyabrın 13-də saat 11:00-da Hacıqabul Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Şirvan şəhəri, Hacıqabul, Sabirabad, Salyan və Səthli rayonlarında yaşayan vətəndaşları qəbul edəcəkdir.

Qəbula gəlmək istəyən vətəndaşların qeydiyyatı və Hacıqabul şəhərinə gəlmələrinin təşkil müvafiq rayon prokurorları tərəfindən həyata keçiriləcəkdir.

Vətəndaşlar yaşadıkları ərazi üzrə rayon prokurorluqlarına yazılı və ya fəhfi müraciət etməklə yanaşı, onların rahatlığı üçün qəbula Baş Prokurorluğun Müraciətlərə Baxılması İdarəsinin 437-28-79 nömrəli telefonu-və contact@prosecutor.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə də yazıla bilərlər.

İstanbulda antiterror əməliyyatı: Azərbaycanın 2 vətəndaşı qandallandı

İstanbulda keçirilən antiterror əməliyyatı nəticəsində iki Azərbaycan vətəndaşı olmaqla ümumilikdə 21 nəfər tutulub. “Report” xəbər verir ki, bu haqda Türkiyə KİV-i məlumat yayıb.

Məlumata görə, bu gün səhər saatlarında İstanbulun Sultanbeyli və daha iki başqa rayonunda terrorçu İŞİD qruplaşmasına qarşı 25 ünvanda eyni vaxtda əməliyyat keçirilib. Əməliyyat nəticəsində 2-si Azərbaycan vətəndaşı, 7-si uşaq olmaqla 21 nəfər tutulub.

Xəbərə bildirilib ki, İŞİD silahlıları həmin bölgələrdə özləri üçün məscid qurublar və bu məscid üçün imam axtarırmışlar.

Yazarımız Tofiq Yaqubluya Azadlıq!

Oktyabrın 27-də Ali Məhkəmə 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan jurnalist, hüquq müdafiəçisi Pərviz Həşimlinin şikayətinə baxıb. Pərviz Həşimli barəsində olan Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin dekabrın 24-də 2014-cü ildə apelyasiya şikayətinə yekun iclas baxışı qərarından Ali Məhkəməyə şikayət verilmişdi. Hakim Fərhad Kərimovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə kasasiya şikayəti təmin olunmayıb.

Prosesdə jurnalistin hüquqlarını vəkil Elçin Sadiqov müdafiə edib. Vəkilinin Pərviz Həşimovun məhkəməyə gətirilməsi barədə vəsatəti təmin olunmayıb. Daha sonra məhkəmə Pərviz Həşimli barəsində olan qərarı qüvvədə saxlayıb və kasasiya şikayətini də təmin etməyib.

Vəkilləri bu qərarları qanunsuz hesab edir və qərardan Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə şikayət edəcəklərini deyirlər. E.Sadiqov "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, artıq məhkəmənin qərarı barədə P.Həşimliyə məlumat verib. O da qərarı ədalətsiz hesab edir və ondan Avropa Məhkəməsinə şikayət göndərilməsini istəyir.

Bu arada vəkil bildirdi ki, bəzi media orqanlarında P.Həşimlinin məhkəməsinin təxirə salınması

Ali Məhkəmə də Pərviz

Həşimlini həbsdə saxladı

Jurnalistin işi ilə bağlı Avropa Məhkəməsinə müraciət olunacaq

ilə bağlı yanlış informasiyalar dərc edilib: "Bəli, biz prosesdə Pərviz Həşimlinin iştirak etməsi

P.Həşimlinin atası Kamran Həşimov oktyabrın 26-da prezident İlham Əliyevə müraciət

edən ya həbsdə, ya o dünyada, ya da canını qurtarmağa nail olanlar mühacirətdədir" müraciətə bu fikirlər də yer almışdı.

Pərviz Həşimli 2013-cü il sentyabrın 17-də Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin keçirdiyi əməliyyatla saxlanılıb, evində və iş yerlərində axtarış aparılıb. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 15 may 2014-cü il tarixli hökmü ilə Pərviz Həşimli 8 il, Təvəkkül Qurbanov isə 8 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər. Pərviz Həşimli 2013-cü il oktyabrın 22-də "Amnesty International" beynəlxalq hüquq müdafiə təşkilatı tərəfindən "vicdan məhbusu" elan olunub.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Ölkə

Etibar Əliyev "Bank Technique"yə qaytarıldı

O, dünəndən etibarən Müşahidə Şurasının rəhbəri kimi işə başlayıb; ekspertlər E.Əliyevin bank sektoruna qayıdışını müsbət tendensiya adlandırırlar

Musavat.com-a daxil olan məlumata görə, Azərbaycanın tanınmış və peşəkar bankçısı Etibar Əliyev əvvəllər rəhbəri olduğu "Bank Technique"yə yenidən rəhbər gətirilib. O, oktyabrın 27-dən etibarən "Bank Technique"-nin Müşahidə Şurasının sədri seçilib.

Artıq E.Əliyev bankın mərkəzi ofisində iş başındadır. Əldə etdiyimiz məlumata görə, E.Əliyev oktyabrın 27-də Mərkəzi Bankın rəhbəri Elman Rüstəmovla görüşüb. Bundan sonra o, "Bank Technique"-nin mərkəzi ofisinə gedib.

Xatırladaq ki, E.Əliyev uzun illər "Texnikabank"-in (əvvəlki adı belə olub-red.) Müşahidə Şurasının sədri olub. Bankın qurulmasında və inkişafında böyük xidmətləri olub.

Ekspertlər E.Əliyev peşəkar bankçı kimi qiymətləndirir və onun yenidən işinin başına dönməsini iqtisadiyyatda, bank sektorunda ciddi hadisə adlandırırlar. Adının çəkilməsini istəməyən ekspert bildirib ki, bu həm haqq-ədalətlin bərpası, həm də iş sektorunun, biznes mühitinin uğuru kimi qiymətləndirilə bilər. Ekspert həmçinin belə bir mesaj da verib: "İş adamlarının gözləri aydın!"

Qeyd edək ki, E.Əliyev 2012-ci ilin mart ayında vəzifəsindən çıxarılmışdı. Ondan sonra "Texnikabank"-in adı dəyişdirilərək, "Bank Technique" olmuşdu. Bu bank Beynəlxalq Bankın sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevın nəzarətinə verilmişdi. Qısa müddətdən sonra "Bank Technique" çökdürüldü. Hazırda bank müflis vəziyyətdədir. Ekspertlər onu da bildirirlər ki, E.Əliyev yaxın müddətdə "Bank Technique"-nin həm köhnə nüfuzunu geri qaytara biləcək, həm gücləndirəcək, həm də batmaqda olan bankı yenidən dirçəldəcək.

□ **Cavansir ABBASLI**

Əli İnsanov qardaşının yasına buraxılmadı

Vəkil: "Bizə bildirdilər ki, onun saxlanıldığı rejim buna imkan vermir"

Xəbər verildiyi kimi, sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun qardaşı Məhəmməd İnsanov vəfat edib. Qardaşının yas mərasimində iştirak etmək üçün sabiq səhiyyə nazirinin saxlanıldığı 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinin rəhbərliyinə müraciət olunmuşdu.

Həbsxana rəhbərliyi Ə.İnsanovun qardaşının yas mərasimində iştirakına icazə verməyib. Bu barədə musavat.com-a sabiq nazirin vəkili Toğrul Babayev məlumat verdi: "Əli İnsanov qardaşının yas mərasimində buraxılmayacaq. Bizə bildirdilər ki, onun saxlanıldığı rejim buna imkan vermir. Biz hüquqlarımızdan istifadə edərək cəzaçəkmə müəssisəsinin rəhbərliyinə müraciət etdik. Onlar da belə bir qərar qəbul etdilər. Bu Əli İnsanovun işidir. Başqa heç nə demək mümkün deyil. Bu xəbərdən sonra onun özü ilə görüşməmişəm. Sadəcə, mənə bu məlumatı verdilər".

Xatırladaq ki, sabiq nazir İnsanov 2005-ci ilin oktyabrında parlament seçkiləri öncəsi dövlət çevrilişinə cəhd hazırlıq ittihamı ilə həbs edilib. Sonradan ittiham iqtisadi cinayətlərlə əvəz olunub və o, 11 il azadlıqdan məhrum edilib.

□ **Cavansir ABBASLI**

"Öz partiyanızda üsyana qalxın, liderlərinizi devirin"

Yeni AXCP-nin sədri gəncliyə və müxalifət liderlərinə səsləndi; Kərimli qanadının qurultayı ilə bağlı məhkəməyə müraciət hazırlanır

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi ətrafında cərəyan edən proseslər davam edir. Buna səbəb qurum daxilindəki narazı qanadların keçirdikləri qurultay, Ədliyyə Nazirliyinin hansı tərəfi tanıyacağı ilə bağlı yaranan suallardır.

AXCP-nin Əli Kərimli qanadı artıq sentyabrın 27-də keçirdiyi qurultayın nəticələrinin təminməsi ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinə sənədləri təqdim edib. Razi Nurullayev qanadı isə hələ də qurultay sənədlərini təqdim etməyib. Narazı tərəf Kərimli qanadının saxta qurultay keçirdiyi iddiası ilə məhkəməyə müraciət edəcək.

Bu barədə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev məlumat verdi: "Ədliyyə Nazirliyinə sənədləri hələ də təqdim edə bilməmişik. Amma sənədlər tam hazırdır. Bununla bağlı mətbuatata açıqlama verəcəyik. Biz bu məsələyə sıradan bir məsələ kimi yanaşmırıq. Ciddi hüquqşünaslarla məsləhətləşmələr aparmışıq. Mərhələ-mərhələ addımlarımızı atırıq. Burada Azərbaycan siyasətinin gündəmini dəyişəcək hadisədən söhbət gedir. Səhv etmək istəmirik. AXCP-nin hüquqi təmsilçiliyinin əldə olunmasında israrlıyıq. Hər bir sənədin üzərində əsirlik. Sənədləri təqdim edəndə mətbuatata açıqlama verəcəyik".

R.Nurullayev bəzi siyasi düşürgələrin Kərimli qanadını AXCP kimi tanımalarına da toxundu: "Bu, əleyhimizə işləyibilməz, əksinə, xeyrimizədir. Bizə gələn mesajlar da bunu

radəcəğini demək olmaz. Sənədlərimizin gecikməsi ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinə izahat göndərmişik. Hüquqşünaslar məsləhətləşmələr aparırlar. Çox yaxın zamanda sənədləri nazirliyə təqdim edəcəyik".

Yeni AXCP-nin sədri əks qanadın qurultayı ilə bağlı məhkəməyə şikayət edəcəklərini bildirdi: "Kərimlinin qurultayının legitim olmasını qəbul etmirik. Bununla bağlı ciddi əsaslarımız var. Məhkəməyə yeqin ki, müraciətimiz olacaq. Düşünürəm ki, bu ciddi gündəm yaradacaq. Müəyyən faktlar toplanmışdır. Biz əsl AXCP-nin bərpə olunmasında, Elçibəy ruhunun partiyaya qaytarılmasında israrlıyıq. Ədliyyə Nazirliyinə və məhkəməyə müraciətimizin hansının tez olacağı ilə bağlı hüquqşünasların yerinə danışıq bilməyem. Hüquqi çərçivədə atılmalı olan addımlar həyata keçirilir. Çalışırıq ki, xeyrimizə olmayan vəziyyət yaratmayaq. Onu da qeyd edirəm ki, nazirlik və məhkəməyə müraciət məsələsi bu həftə həllini tapa bilər".

R.Nurullayev bəzi siyasi düşürgələrin Kərimli qanadını AXCP kimi tanımalarına da toxundu: "Bu, əleyhimizə işləyibilməz, əksinə, xeyrimizədir. Bizə gələn mesajlar da bunu

deməyə əsas verir. Müxalifətə yeni simalar, yeni ruh gətirmək istəyirik Əli Kərimliyə görə deyil. Sadəcə, AXCP-çi olduğumuza görə bütün proseslər AXCP üzərində cərəyan edir. Daha çox da Əli Kərimlinin adı hallanır. Məqsədimiz köhnə uğursuz siyasətçilərin siyasi səhnədən getməsinə nail olmaqdır. Bunun da yolu yeni qüvvənin, yanaşmanın ortaya çıxmasıdır. İnsanların yeni qüvvələrə inamlarının geri qaytarılması da əsas məqsədlərimizdən biridir. Bu proseslərin sonunda köhnə siyasətçilər tarixə gömüləcəkdir. Təkcə Əli Kərimli yox. Möhtəşəm qurultaydan sonra bizi özlərinə rəqib gözləyən çox narahat oldular. Onlar Azərbaycanda yeni qüvvələrin siyasi səhnəyə çıxmalarında maraqlı deyillər. Çünki

bu onların sonu deməkdir. Bunun üçün də ənənəvi müxalifəti öz aralarında bir neçə il də cəmiyyətə sırtmaq istəyirlər. Onlar Əli Kərimliyə dəstək verməklə özlərinin xilasolma yollarını göstərirlər. Siyasi səhnədə parlamağımız, hər gün artan uğurlarımız onları ciddi narahat edir. Biz onların sonunu gətirəcəyik. Təbii ki, heç kəs sonunu istəmirik. Uğursuzluqlarına görə sədrlik postundan getməlidirlər. Bu bütün siyasi partiyalara aiddir. İndiyə qədər digər siyasi partiyalarda olan gənclərə səslənmişəm, yene də səslənirəm. Öz partiyanızda üsyana qalxın, liderlərinizi devirin, yeni nəfəs, yanaşma, ideoloji xətt gətirin. Azərbaycanın xilası budur. Əbülfəz Elçibəy də bunu istəyirdi. Bizə rəqib olanlar, Əli Kərimlini də-

təkləyənlər siyasi səhnədən getməlidirlər".

Yeni AXCP-nin sədri siyasi partiyalarda gənclərin liderlərə qarşı mübarizələrinin təzahürələrinin yarandığını da qeyd etdi: "Qəlbimdə bu işə başlayan təvəddüdlər var idi. Prosesin uğursuz olacağından, nəticə əldə edə bilməyəcəyimdən, cəbhəçilərin məni dəstəkləməyəcəyindən qorxurdum. Çox çətinliklər çəkirdim, gecələr yata bilmirdim. Sonunda qolumu çırmaladım, cəsarətlə danışdım, heç bir siyasi oyunda iştirak etmədim. Doğru bildiyim yolu dostlarımla getdim. On illərlə qəlblərdə yığılıb qalan ifadələri siyasətçilərə qarşı işlətdim. Sonunda 1988-90-cı illərin ab-havasında olan qurultay keçirərək, insanların inamını geri

qaytardıq. Avqust ayından bu günə qədər siyasətdə çaxnaşma yaratmaq bacardırıq. Uğurumuz budur. Bundan ruhlanan minlərlə gənc var. Onlardan gələn mesajlar var. Biz digər siyasi partiyalarda rəhbərliyə qarşı mübarizə aparən gənclərin yarıncıyıq, onları dəstəkləyirik, sona qədər də bu belə olacaq. Onların bir neçəsi ilə də görüşmüşəm. 2016-cı ildə Azərbaycan üçün dəyişiklik illi olacaq. Bu dəyişiklik ilk növbədə siyasi partiyalardan başlamalıdır. 2016-cı ildə siyasi partiyalardakı liderlər əllərində saxladıkları kreslolara itirəcəklər. Onları devirəcəyik, həmin insanlar devirmək üçün gənclik olaraq ayağa qalxın, heç nədən qorxmayın, biz sizlərin yanındayıq".

□ **Cavansir ABBASLI**

Eldar Mahmudovun ən yaxın adamları qandallandı

Eldar Mahmudovun nazir vəzifəsindən çıxarıldıqdan sonra Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində (MTN) baş verən sensasion həbslərin sahibkarlardan yalnız qanunsuz pul tələb edilməsi ilə deyil, əsasən gizli dinləmələrlə bağlı olduğu bir daha təsdiqlənib. Belə ki, gizli dinləmələrlə bağlı MTN-in az qala "qulağı" kimi işləyən Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində də şok həbslər başlayıb. Bir neçə gün əvvəl vəzifəsindən azad olunan Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyinin (BTRİB) rəhbəri Beytulla Hüseynovun həbs olunduğu rəsmən təsdiqlənib.

APA-nın məlumatına görə, Yasamal Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə B.Hüseynovun barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. B.Hüseynov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (Mənimsəmə və ya israf etmə, külli miqdarda törədildikdə), 308.2 (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, bu Məcəllənin 308.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş əməllər ağır nəticələrə səbəb olduqda və ya seçkinin (referendumun) nəticələrinə təsir məqsədilə törədildikdə), 313 (Səhlənkərlilik, yəni vəzifəli şəxsin işə vicdansız və ya laqeyd münasibəti nəticəsində öz xidməti vəzifəsini yerinə yetirməməsi və ya lazımı qaydada yerinə yetirməməsi fiziki və ya hüquqi şəxslərin hüquqlarına və qanuni mənafeələrinə və ya dövlətin və ya cəmiyyətin qanunla qorunan mənafeələrinə mühüm zərər vurulmasına səbəb olduqda) maddələri ilə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən cinayət işi açılıb.

Aparat rəhbəri nazirin yanında həbs edilib

Amma həbslər bununla yekunlaşmayıb. Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov da oktyabrın 26-da axşam həbs olunub. Verilən məlumata görə, V.Zeynalovun həbsi Beytulla Hüseynovla əlaqəlidir. Vidadi Zeynalov nazirlikdən öncə, 2000-2004-cü illərdə İqtisad Universitetinin inzibati-təsərrüfat işləri üzrə prorektor vəzifəsində çalışıb. Daha sonra iş yerini və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə dəyişib (modern.az).

Qeyd edək ki, B.Hüseynov rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Əli Abbasovun əmri ilə işdən kənarlaşdırılıb. B.Hüseynov sabiq

Məzahir Pənahovu da dinləyiblər - yeni sensasion həbslərin sirri

Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyinin rəhbəri Beytulla Hüseynov və Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov həbs olundu; Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin telefonları MTN-dəki qrup üçün niyə maraqlı olsun?; dövlət rəsmilərinin dinlənməsi ilə bağlı istintaq birbaşa Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin nəzarəti altındadır, ifadələrin alınmasında son dərəcə məxfilik qorunur...

milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun qohumudur. B.Hüseynovun qardaşı, Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini işləmiş Xeyrulla Hüseynovun vəzifəsindən azad edilməsi ilə bağlı yayılan məlumatlar da təsdiqlənib.

İcra hakimiyyətindən "Trend"ə yalnız onu bildiriblər ki, X.Hüseynovun işinə oktyabrın 26-da xitam verilib. Nazirlikdəki həbslə bağlı "Yeni Müsavat" a daxil olan xəbərlərdə deyilir ki, oktyabrın 26-da axşam Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin əməkdaşları Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində xüsusi əməliyyat keçirib. Nazir Əli Abbasov əməliyyat zamanı nazirliyə çağırılıb. Elə oradan da nazirliyin aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov həbs olunaraq aparılıb.

Xəbərdə o da deyilir ki, V.Zeynalovun Vahid adlı qardaşı MTN-də şöbə rəisidir. Həbs edilən aparat rəhbəri isə Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ceyhun Cəfərovla yeznə-qayındır.

MTN-in "qara qutusu" nə ifadə verir?

İstintaqdan məlumatlı şəxsin verdiyi məlumata görə, MTN-dəki və Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində həbslər birbaşa məhz dövlət vəzifəliələrinin qanunsuz dinlənməsi ilə bağlıdır. Bilgili mənbəmiz iddia edib ki, indi "MTN işi" üzrə iki istintaq aparılır. Sahibkarlardan qanunsuz xərac alınması və onların incidilməsi ilə bağlı istintaq Respublika Prokurorluğunun nəzarətindədir. Qanunsuz dinləmələrlə bağlı istintaq isə birbaşa Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin nəzarəti altındadır və oraya prokurorluğun müstəntiqləri belə müdaxilə etmək səlahiyyətində deyil. Bu iş tam olaraq Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti rəisinin birinci müavini Bəylər Əyyubovun icraatındadır və ifadələrin alınmasında son dərəcə məxfilik qorunur.

Əsas istintaq hərəkətlərinin isə MTN-in Monitoring Mərkəzinin rəisi general-mayor Teymur Quliyevin

ətrafında aparıldığı dəqiqdir. 45 yaşlı general T.Quliyev həbs edilənlər arasında sabiq nazirə ən yaxın kadr sayılır. O, DİN-in İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə İdarəsində E.Mahmudovun rəhbərliyi altında işləyib. E.Mahmudovun vəzifəyə təyinatından sonra o da MTN-ə gətirilib. Onun MTN-in "qara qutusu" hesab edilən Monitoring Mərkəzinin rəisi vəzifəsinə təyinatı E.Mahmudovun ona hədsiz güvəndiyini təsdiqləyir. Ehtimal edilir ki, sabiq nazirin bundan sonrakı taleyini də daha çox T.Quliyevin verdiyi ifadələr müəyyənələşdirəcək.

Həbs edilənlər təkamül kameralarda saxlanılır

Məlumat var ki, həbs edilənlərin hamısı ilk gündə təkamül kameralara yerləşdirilib, onlara vəkilin ancaq dövlət tərəfindən ayrılmasına izin verilib. Bu addım isə istintaq sirrinin qorunması üçün atılıb. Həbs edilənlər barəsində Cinayət Məcəlləsinin 308.2, 309.1

və 302.2-ci maddələri ilə ittiham verilib. Elan olunmuş ittihamlarda diqqətçəkən maddələrdən biri 308.2-dir. Bu maddə əsasən, seçki və referendum qanunsuz müdaxilə cəhdləri üçün nəzərdə tutulub. Bu maddə vəzifə səlahiyyətlərinin aşılmasının ən ağırlaşdırıcı halı üçün nəzərdə tutulub və seçkilərə qanunsuz müdaxilə ilə bağlı cəzanın təyini özündə ehtiva edir.

Qaynağımızın "seçkiyə aid olan hansısa proses və ya namizədlərdən kiminsə danışmalarının dinlənilməsi olub ki, bu ittiham verilib" deyərək, istintaq barədə ən sensasion məlumatını açıqlayıb. "Artıq tam dəqiqləşib ki, MTN-dəki qrup Mərkəzi

MTN-dən nələr çıxarılıb, nələrin harada saxlanıldığını isə istintaq müəyyən etməlidir.

Rəsul Quliyev bilgilərini açıqladı

Azərbaycandan uzaqda yaşasa da, hakimiyyətdəki kompromatların toplanması və telefonların gizli dinlənməsindən məlumatlı olduğu şübhə doğurmayan eks-spiker Rəsul Quliyev MTN-dəki həbslərin birbaşa gizli dinləmələrlə bağlı olduğunu deyib. Eks-spikerin dediklərindən: "Telefonlara qulaq asmaq həmişə çox gözənlilməz effekt verir. Kiminsə telefonuna qulaq asırsan və birdən elə adamın adı ortaya çıxır ki, həm qulaq asan,

həm də qulaq asmağa komanda verən şoka düşür. Telefonlara qulaq asanlar həmişə belə gözənlilməz hadisələrlə rastlaşır. Aydındır ki, telefona qulaq asanlar hətta Mahmudovun icazəsi olmadan təsadüfən qulaq asma orbitasına düşmüş varlıları şantaj etməklə pul yığıblar. Və çox ehtimal bu işlə artıq azı 5-6 ildir məşğul olurlar. Bu yolla "qazanılmış" puldan azğınlaşıblar. Düşünürəm ki, Mahmudov prezidentin yanında olanda, onun adamları başda çox inandığı mühafizəçi olmaqla, vətəndaşlara qulaq asma departamentini, nazirin və bəzi generalların kabinetlərini möhürləyiblər və orada axtarıba başlayıblar. Arxivdən də sənədlər çıxarılıb və bir neçə gün ərzində işiq üzü görməməli sənədlər kompromat xarakterli materiallar götürülüb, bəlkə də artıq yandırılıb".

Göründüyü kimi, eks-spikerin dedikləri ilə mənbənin söylədikləri və yeni həbslər arasında bağlantılar var.

□ "Yeni Müsavat"

NİDA seçkilərdən çəkildi - Müsavat bu gün nə qərar verəcək?

NİDA

VƏTƏNDAŞ HƏRƏKƏTİ

Bu gün Müsavat Partiyası noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkiləri ilə bağlı tarixi qərar verə bilər. Qurumun 25 oktyabr tarixli mitinqində seçkilərdə iştirakla bağlı məhz bu gün qərar veriləcəyi bildirilmişdi. Boykot qərarı ehtimalları daha real görünür.

Təsadüfi deyil ki, bu gün saat 13:00-da Müsavat Divanının fəvqəladə toplantısı çağırılıb. İclasdan dərhal sonra saat 14:00-da partiyanın qərarında mətbuat konfransı keçiriləcək. Divanın qərarı ictimaiyyətə elan olunacaq.

Günlər öncədən Müsavat başqanının həbsdəki müavinləri Tofiq Yaqublu və Fərəc Kərimli indiki seçki mühitində boykot qərarı olarsa dəstəkləyəcəklərini bildirmişdilər. Bu barədə musavat.com-a bazar günü həbsxanada atası Tofiq Yaqublu ilə görüşən Nigar Yaqublu məlumat vermişdi. Müsavatın vicdan məhbuslarının çağırışına necə cavab verəcəyi bu gün məlum olacaq.

Müsavatla seçkilərlə bağlı əməkdaşlıq edən qurumlardan NİDA Vətəndaş Hərəkatı 27 oktyabrda seçkilərdə iştirakdan imtina edib. Qurumun toplantısında bu barədə qərar qəbul edilib. NİDA boykot qərarını qəbul etdiyi bəyanatda belə əsaslandırılıb: "NİDA Vətəndaş Hərəkatı seçki prosesi başlayan müddətdən açıq şəkildə bəyan etmişdi ki, biz seçkilərin azad və ədalətli keçiriləcəyinə inanmırıq, keçmiş təcrübə və hakimiyyətin davranışı onu deməyə əsas verir ki, seçkilər növbəti dəfə saxtalaşdırılacaq və rejim özünə xidmət edən "parlament" formalaşdıracaq. 8 nəfərlə seçkiyə qatılan NİDA-nın yalnız 2 namizədi - 18-ci dairədən Ramin Hüseynov, 35-ci dairədən İlahə Əmiraslanova qeydə alındılar. Digər 6 namizədimiz müxtəlif bəhanələr gətirilərək qeydə alınmadılar, bəzi hallarda onlara imza verən vətəndaşlara təzyiq göstərildi, namizədlərin seçkidə iştirak hüququ açıq-aşkar pozulmuşdu. Hakimiyyət seçki prosesinə marağı daha da azaltmaq üçün namizədlərə pulsuz əfir vaxtı ayırmadı. NİDA Vətəndaş Hərəkatı hakimiyyətin total saxtakarlığa hazırlaşdığına bir daha əmin olduğdan və seçkilərlə bağlı əsas hədəfi olan xalqla təması gücləndirmək missiyasını yerinə yetirdikdən sonra bəyan edir ki, hərəkatımızın namizədləri Ramin Hüseynov və İlahə Əmiraslanova namizədliklərini geri çəkirlər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz səbəblərdən və ölkədəki mövcud ictimai-siyasi vəziyyəti, repressiv mühiti əsas götürərək hərəkat olaraq parlament seçkilərində iştirakdan imtina edirik və nəticələri indidən bəlli olan seçkiləri tanımayacağıq".

REAL hərəkatı seçkilərlə bağlı oktyabrın 27-də bəyanat verib və bu qurum da çox güman ki, boykot qərarı verəcək.

□ **Cavansir ABBASLI**

Ombudsmanın nümayəndələri İlqar Məmmədovla görüşdü

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkil (Ombudsman) Elmira Süleymanovanın tapşırığına əsasən Ombudsmanın Milli Preventiv Qrupunun (MPQ) üzvləri Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 2 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinə (CÇM) əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən başçəkəmə həyata keçiriblər. Virtualaz.org Ombudsman Aparatının mətbuat xidmətinə istinadən bildirir ki, MPQ-nin hakim üzvü də başçəkəmədə iştirak edib.

MPQ üzvləri tərəfindən həmin müəssisədə 60-dan çox məhkum fərdi qaydada dinlənilib, habelə bir sıra şəxslər öz xahişləri ilə təkbətək qəbul edilib, söhbətlər aparılıb. Görüş, telefon danışıqları, tibbi yardımla bağlı müraciətlər yerində araşdırılıb. Məhkumlar saxlanılma şəraitindən və rəftardan şikayət etməyiblər. Yalnız həmin müəssisədə cəza çəkən İlqar Məmmədov ona qarşı kobud rəftara yol verdiyini bildirib. O, təkbətək qəbul edilib. MPQ-nin hakim üzvünün iştirakı ilə bədəninə baxış keçirilib, hər hansı xəsarət izi aşkar olunmayıb. Müraciəti üzrə qaldırıldığı məsələlər yerində araşdırılıb. İ. Məmmədov əvvəlki müraciətlərinin də araşdırılması istiqamətində göstərdiyi diqqətə görə ombudsmana təşəkkürünü bildirib.

İ. Məmmədovun vəkallərinin də müraciətləri nəzərə alınmaqla Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinə müvafiq tədbirlərin görülməsi ilə bağlı müraciət edilib.

23

iyul
2004-cü ildə El-dar

Mahmudov milli təhlükəsizlik naziri təyin olunduğundan 8 ay sonra səs-küylü əməliyyat baş tutdu. MTN 2005-ci il martın 10-da "Qara kəmə" əməliyyatı keçirdi, başında Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin baş əməliyyat müvəkkili Hacı Məmmədovun durduğu adam oğurlayan banda ifşa olundu.

Bandanın məhkəməsi 2006-cı ildə başlayıb 2007-ci ilə qədər davam etdi, Hacı Məmmədov da daxil olmaqla, 10 nəfər ömürlük, 15 nəfər isə ən müxtəlif müddətlərə azadlıqdan məhrum edildilər. İş üzrə ömürlük həbsə məhkum edilmiş 9 nəfər Qobustan həbsxanasına göndərildi. Hacı Məmmədovu isə ibtidai istintaq dövründən Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin İstintaq Təcridxanasında saxlanıldı. Bu gün də oradadır. Onu MTN-in İstintaq Təcridxanasında digər kameralardan şəraitinə görə fərqlənən 44 sayılı kamerada saxlayırlar. Həmin kamera digərlərindən genişliyinə görə fərqlənir. Təcridxanadakı kameraların ölçüsü standartdır - 2 metr 80 santimetr uzunluq və eyni ölçüdə enidir. Kameraların tavanına bitişik balaca pəncərələr var. Həmin pəncərələrdən yalnız səmanı görmək olur. Hacı Məmmədovun saxlanıldığı kameranın ölçüləri daha böyükdür. "Şəhidlər Xiyabanı" tərəfə açılan pəncərəsindən Bakını seyr etmək olur. Banda başçısına illərdir fərqli münasibət var...

Ömürlük məhkumun MTN-də saxlanması qurumun tarixində ilk haldır. Hacı Məmmədova qədər ora ömürlük həbsə məhkum edilmiş şəxsləri göndərmir, orada saxlamırdılar. Hacı Məmmədovun MTN-də qanunsuz saxlanıldığı zaman-zaman ictimailəşsə də, heç bir nəticəsi olmayıb. İş üzrə təqsirləndirilən Zakir Nəsirovun vəkili Adil İsmayılov H.Məmmədovun MTN-də saxlanılmasının qanunsuz olduğunu mətbuatda dəfələrlə deyib. Vəkil 2011-ci ildə "Yeni Müsavat"a verdiyi açıqlamada demişdi ki, Hacı Məmmədovu orada qanunsuz saxlayırlar.

MTN təcridxanasına baş çəkmək hüququ tanınan yeganə hüquq müdafiəçisi, İşgəncələr Əleyhinə Azərbaycan Komitəsinin sədri Elçin Behbudov isə açıqlamalarında Hacı Məmmədovun orada qalmaq istədiyini bildirib. Onun "Yeni Müsavat"a verdiyi açıqlamalardan birindən sitat: "Hacı özü

Hacı Məmmədov Qobustan türməsinə köçürüləcək

"Qara kəmə" əməliyyatının baş "qəhrəmanı" illərdir ki, qanunsuz olaraq MTN-də saxlanılırdı, həm də necə...

mənə demişdi ki, Qobustana köçürülmək istəmir. Dedi, ora köçürsələr, həyatıma təhlükə olacaq, mənəm üçün elə ən təhlükəsiz yer MTN-dir".

Məsələnin bu tərəfi də var ki, məhkumun saxlanma yerini seçmək hüququ Azərbaycan qanunları ilə tanınmır. Buna görə də onun MTN-də saxlanması qanunsuzdur. Beləyə ortaya sual çıxır - Hacı Məmmədova xüsusi münasibət haradan qaynaqlanır? Eldar Mahmudov nazir olaraq belə bir qanunsuzluğa niyə qol qoyub? Marağı nə olub? Məgər o, Hacı Məmmədovun millətin, dövlətin təhlükəsizliyinə cavabdeh olan bir qurumda saxlanılmasının Azərbaycan qanunlarına zidd olduğunu bilməyib?

Aydın ki, nazir bunları bilməmiş deyildi. Sadəcə, Hacı Məmmədovu himayə etməklə onu məhkəməsinə saxlanıldığı zaman-zaman ictimailəşsə də, heç bir nəticəsi olmayıb. İş üzrə təqsirləndirilən Zakir Nəsirovun vəkili Adil İsmayılov H.Məmmədovun MTN-də saxlanılmasının qanunsuz olduğunu mətbuatda dəfələrlə deyib. Vəkil 2011-ci ildə "Yeni Müsavat"a verdiyi açıqlamada demişdi ki, Hacı Məmmədovu orada qanunsuz saxlayırlar.

Hacı Məmmədov "Qara kəmə"ə qədər sifarişlə adam öldürürdüyü, əməliyyatdan sonra sifarişlə üzə dayanana çevrilmişdi. O, törətdiyi əməllərə görə ömürlük cəza alacağını tutulduğu andan bilirdi. Bilirdi ki, bu əməlləri ilə özünə Qobustan həbsxanasında ömürlük kamera qazanıb. Orada isə ya-

la, suallar verə bilərdi. Bunlardan özünü siqortalamaq üçün yalan ifadələrə qol çəkdi.

O zaman heç kimin ağına belə gəlməzdi ki, Hacı Məmmədova qarşı keçirilən əməliyyatın biri də onun himayə etmiş şəxslərə qarşı keçirilə bilər. Və Hacı Məmmədov açıqda qalar. Bu gün H.Məmmədovun qanunsuz olaraq saxlanıldığı MTN-dən Qobustana köçürülməsi qanuni qərara bağlı məsələdir. Bu isə milli təhlükəsizlik naziri təyin ediləcək şəxsin Azərbaycan qanunlarına sayğısının göstəricilərindən biri olacaq.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Elşad Abdullayevin qardaşı vəzifədən qovuldu

Baş

Prokurorluğun İstintaqa Nəzarət İdarəsinin prokuroru Elsevər Abdullayev oktyabrın 27-də baş prokuror Zakir Qaralovun əmri ilə vəzifədən azad edilib və prokurorluq orqanlarından xaric olunub. Bu barədə virtualaz.org saytına hüquq-mühafizə orqanlarına yaxın mənbələrdən məlumat daxil olub.

Baş Prokurorluğun İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi virtualaz.org saytının prokuror Elsevər Abdullayevin vəzifəsindən azad olunmasına dair informasiya ilə bağlı sorğusuna cavab olaraq faktı təsdiqləyib.

Qeyd edək ki, Elsevər Abdullayev Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin sabiq rektoru, 2011-ci ildə Fransaya qaçan və hazırda da orada yaşayan Elşad Abdullayevin qardaşıdır.

Elşad Abdullayev mətbuatda Azərbaycanın bir sıra yüksək rütbəli dövlət məmurlarına qarşı geniş kampaniya aparıb. Elşad Abdullayevin bu hay-küylü bəyanatlarını şərh edən əksər ekspertlər belə güman edirdilər ki, sabiq rektorun fəallaşaraq bir çox yüksək rütbəli məmurlara hücumu keçməsinin arxasında MTN rəhbərliyi dayanı bilərdi.

Daha sonra Elşad Abdullayevə qarşı Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 137.3 (insan orqanlarının alınması) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddələri ilə cinayət işi açılıb. Buna görə də E.Abdullayev Fransaya sığınaraq orada gizlənməyə məcbur olub. Nəsimi Rayon Məhkəməsi onun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçib. Elşad Abdullayev beynəlxalq axtarışa verilib.

Oktabrın 28-də ABS Senatında Azərbaycanla insan hüquqlarının pozulması məsələsi ilə bağlı dinləmələr keçiriləcək. Bu barədə "Turan"-ın Vaşinqton müxbiri məlumat verib. "Azərbaycanda seçkilər ərafında insan hüquqları" adlanan dinləmələrə senatorlar Mark Kirk və Kris Kuns, həmçinin bir sıra beynəlxalq hüquq-müdafiə təşkilatları təşəbbüs göstərirlər.

Təşəbbüskarlar bildirib ki, bu təşəbbüs 1 noyabr parlament seçkiləri fonunda Azərbaycanda insan hüquqlarının pozulmasının və vətəndaş cəmiyyətinin sıxışdırılmasının davam etməsindən irəli gəlib: "Bir ildə Azərbaycan cəmiyyəti görünməmiş təzyiqlərə məruz qalıb, onlarla jurnalist və vətəndaş cəmiyyəti fəali, siyasətçi, din xadimi həbs edilib. Onların bir çoxu, Leyla və Arif Yunuslar səhətləri ağır olsa da, işgəncələrə, iztirablara məruz qalıblar. Həmçinin bir sıra Amerika QHT-ləri, AzadlıqRadiosunun nümayəndəliyi təqib və təzyiqlərə məruz qalıb, radionun əməkdaşı Xədicə İsmayılova həbs olunub. Qarşıdakı müzakirələr Azərbaycanda hazırkı siyasi atmosferin qiymətləndirilməsinə və aşağıdakı sualların cavablandırılmasına yönəlib. Gələcək demokratiya baxımından 1 noyabr parlament seçkiləri hansı əhəmiyyəti daşıyır? Hansı insan haqları pozuntuları baş verib? Azərbaycanın demokratik dəyərlərdən uzaqlaşması onun ABŞ ilə tərəfdaşlığına necə təsir göstərir? Azərbaycanda insan hüquqlarını necə qorumaq və ölkələr arasında ləyaqətli tərəfdaşlığı necə saxlamaq olar?"

Tədbirə dəvətətilər arasında Leyla və Arif Yunusların qızı Dinara Yunus, ABŞ-in Bakıdakı keçmiş səfiri Riçard Kozlaric, Milli Demokratiya Fondunun nümayəndəsi Miriam Lansko,

Bu gün ABŞ Senatında Azərbaycanla bağlı dinləmə keçiriləcək

Seçkiyə 4 gün qalmış təşkil edilən tədbirə iqtidara ən sərt mövqeyi ilə seçilən adamlar cəlb olunub

"Freedom House"-nin nümayəndəsi Tamara Grigoryeva da var. Tədbirin moderatoru ABŞ dövlət katibinin keçmiş müavini Devid Kramer olacaq.

Məruzəçilər qismində dəvət olunan amerikalı ekspertlərin siyahısına diqqət etdikdə onların Azərbaycanla iqtidara qarşı sərt mövqedə olan şəxslər olduğu görünür. Tədbirin moderatorunu isə xüsusi təqdim etməyə ehtiyac yoxdur. Devid Kramer Azərbaycan hakimiyyəti ilə düşmən münasibətində olan, Azərbaycanlı məmurlara qarşı sərt sanksiyalar tətbiq edilməsi tələbləri ilə çıxış edən şəxsdir. Belə qənaətə gəlmək mümkündür ki, ABŞ-da

hansısa qüvvələr seçkiyə 4 gün qalmış Azərbaycanla bağlı xüsusi dinləmə təşkil etməklə kifayətlənməyərkə həmin dinləmələrə Azərbaycan hakimiyyətinə son dərəcə mənfi münasibəti ilə tanınan isimləri cəlb edir.

ABŞ-dən belə bir münasibətin fonunda isə Rusiyadan Azərbaycana hakimiyyətinə dəstək mesajları, Azərbaycanı Qərbdən müdafiə bəyanatları gəlməkdədir.

Azərbaycanda parlament seçkilərini müşahidə edəcək MDB Parlamentlərarası missiyasının rəhbəri, Rusiya Dövlət Dumasının Liberal Demokrat Partiyası fraksiyasından olan deputa-

tı, MDB işləri, Avrasiya inteqrasiyası və soydaşlarla əlaqələr üzrə Komitəsinin sədri Leonid Slutski Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyində mətbuat konfransı keçirib. O bildirib ki, Qərbin, xüsusilə ATƏT-in Demokratik Təsəvvürlər və İnsan Hüquqları Bürosunun Azərbaycana qarşı mövqeyi qəzəblidir: "Azərbaycan inkişafda olan bir dövlətdir və bu dövlətin inkişafına təkan vermək əvəzinə ona mane olmağa çalışırlar. Azərbaycanın obrazını Avropada təhrif edirlər. Çünki Avropanın Demokratik İnstitutlar və İnsan Haqları Bürosu ancaq

neqativ axtarındadır. Əslində bu mövqeyə öz əksinə işləyir, sifariş yerinə yetirir".

Azərbaycanda keçiriləcək parlament seçkiləri ilə bağlı təşkil olunan Bakı-Moskva videokörpü zamanı isə Postsovet məkanı Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Stanislav Çernyavski deyib ki, Rusiya Azərbaycanda sabitliyin tərəfdarıdır: "Rusiya ümid edir ki, Azərbaycan xalqı qarşından gələn parlament seçkilərində doğru seçim edəcək. Bir çox Qərb təşkilatlarının Azərbaycanda seçkiqabağı neqativ ab-hava yaratmaq cəhdləri uğursuzluğa düşüb".

□ E.SEVİDAĞA

Deyilənlər edilsə...

Hüseynbala SƏLİMOV

Bir neçə gündür ki, ölkədə sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı deyilənlər və bu xüsusda verilən bəyanatlar şübhəsiz ki, maraqlı kəşb etməyə bilməz - bir tərəfdən Azərbaycan üçün alternativ iqtisadi imkanların aranması baxımından onlar bir qədər təbii görünür, o biri tərəfdən də illərlə ölkə iqtisadiyyatında kök salmış ən neqativ tendensiyaların aradan qaldırılması nöqtəyi-nəzərindən çox aktual təsir bağışlayır...

Amma tək bəyanatlarla iş bitmir. Onların əməli davamı olmalıdır. Ölkə artıq inhisarçılıq və korrupsiya ilə bağlı da belə bəyanatların şahidi olub...

Ona görə istəməzdik ki, bütün bunların nəticəsi gurultulu bəyanatların sayının bir edəd də artması olsun...

Güman edirik ki, ölkədə sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı böyük bir proqrama ehtiyac var. Orada əsas diqqət nəyə yönəltmək olardı? Tək Azərbaycan deyil, bütün keçmiş sovet məkanında formalaşmış iqtisadi modeli vaxtilə Y.Qaydar öz kitabında "məmur kapitalizmi" adlandırmışdı...

Azərbaycanda bu model hələ də özünü hiş edib saxlayır - indiyə qədər ölkə iqtisadiyyatının əsas hissəsinə məmurlar nəzarət edir. Ola bilsin ki, bu, birbaşa edilmir və bir qədər dolay yolla həyata keçirilir. Amma bu, mahiyyəti dəyişmir. İndiyədək, əgər səhv etmiriksə, məmurların gəlir deklarasiyası məsələsi həll olunmayıb və nəticədə iqtisadi sektor siyasi hakimiyyətdən ayrılmamış qalır...

Güman etmirik ki, indiki bəyanatlar bu problemin həllinə gətirib çıxaracaq. Di gəl, adam həqiqətən də ümid etmək istəyir...

Hətta sahibkarlara qısa müddətdə sərbəstlik verilsə və nəhayət, heç olmasa, bir dəfə ölkədə qiymətlərin formalaşması mexanizmi həqiqətən araşdırılsa bunların özəl sektora böyük təsiri ola bilər. İndi bu, ölkəyə hava və su kimi lazımdır. Qeyri-neft sektorunun inkişafı alternativ imkanlar axtarmağa sövq edir. Potensial olaraq belə imkanlar var. Bu, məsələn, ölkənin tranzit imkanını bir daha nəzərdən keçirmək ola bilər...

Bu yaxınlarda bununla bağlı xüsusi qurum da yaradıldı. Düşünürük ki, bunlara əlavə olaraq Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun işə salınması, eləcə də Azərbaycanla İranın demiryollarının birləşdirilməsi ölkənin tranzit potensialını xeyli artırmış olar. Amma bunun üçün xeyli iş görmək lazımdır və bu iş tək texniki məsələlərlə məhdudlaşmır. Gömrük sahəsində bir xeyli iş görmək lazım gələcək. Hökumətin buna qətiyyəti və iradəsi çatacaqmı? Hər bir halda çatmalıdır. Çatmasa bəyanatlar elə bəyanat kimi qalacaq və biz heç nə əldə etməyəcəyik...

Amma ölkənin maraqları tamam başqa davranış tərzini diqqət edir. Bu davranış tərzini bizim maraqlarımıza cavab verməyə də bilər. Fəqət, gəlin heç olmasa birçə kərə ölkənin maraqlarını öz maraqlarımızdan üstün tutmağı bacaraq. Bu, olmasa heç nə alınmayacaq. Təbii ki, məmurlar bu prosesi dayandırmamağa və ya ona öz maraqlarına cavab verən çalarlar əlavə etməyə cəhd edəcəklər. Çox böyük ehtimalla belə olacaq. Amma neft ucuzlaşmaqda davam etsə necə? Onu önəy bilən proqramımız varmı?..

Mən hələ heç onu demirəm ki, bizim üçün bütün tək-cə neftin ucuzlaşması deyil, bizim neft imkanlarımız sürətlə tükənir!..

Bu isə o deməkdir ki, ölkə mütləq alternativ imkanlar aramalıdır və o imkanlar nə qədər tez, nə qədər intensiv araşdırılsa bizim üçün bir o qədər yaxşı ola bilər. Əks təqdirdə bizi hansı ssenarinin gözlediyini təxmin etmək elə də çətin deyil-sürətlə yoxsullaşma, ÜDM-in sürətlə aşağı düşməsi, ölkədə yoxsulluğun və işsizliyin baş alıb gətməsi...

Hələ ki ölkənin maddi resursları var. Maliyyə imkanları da kifayət qədərdir. Bu, bizə daha bir keçid mərhələsinə nisbətən ağrısız keçməyə imkan verə bilər. Düzdür, bizim insanlar hələ də keçid sözünü sevmirlər. Amma bu da bir çox səbəblərdən labüd görünür...

Məsələ bundadır ki, qeyri-neft iqtisadiyyatına keçid kompleks tədbirlər tələb edir - iqtisadi azadlıqlar artırılmalıdır, inhisarçılıq və korrupsiya cılovlanmalıdır, təşəbbüskarlıq stimullaşdırılmalıdır, iqtisadiyyat daha şəffaf olmalıdır...

İndiki iqtisadi münasibətlər məcmusu neft iqtisadiyyatına hesablanıb - bəli, burada inhisarçılıq da ola bilərdi, hətta korrupsiya da... Ona görə ki, əsas gəlir neftdən gəlirdi. İndi isə belə olmayacaq... Ona görə də hamımız dəyişməliyə və bunu nə qədər sürətlə və problemsiz etsək, bir o qədər yaxşıdır...

Azərbaycan İŞİD-i niyə terrorçu təşkilat kimi tanımır?

Xəbər verildiyi kimi, İsrail hökuməti İŞİD, "Nüsrə Cəbhəsi" və "Abdullah Əzzəm" briqadalarını terror təşkilatı elan edib. Baş nazir Benyamin Netanyahu isə bu təşkilatlarla daim mübarizə aparıldığını bildirib.

Müxtəlif zamanlarda Azərbaycanda da İŞİD və digər bu kimi radikal-ekstremist qruplaşmalarla əlaqəli şəxslər hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb, mühakimə ediliblər. Məsələ indi də öz aktuallığını saxlayır. Başqa sözlə, ölkəmizdə İŞİD təhlükəsindən sığortalanmayıb.

Belədə sual ortaya çıxır: Azərbaycan İŞİD-i nədən terror qruplaşması kimi tanımır?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a danışan **deputat Fəzail Ağamalı** bildirdi ki, belə məsələlərdə çox ehtiyatlı davranmalıyıq: "Hesab edirəm ki, İŞİD kimi terrorçu təşkilata əsas verməli deyilik - baxmayaraq ki, bundan istifadə edib, onlar Azərbaycanda çox böyük problemlər yarada bilərlər. İŞİD-in terrorçu təşkilatı olması dünyanın aparıcı dövlətləri tərəfindən etiraf edilib. Bu

Fəzail Ağamalı: "Belə məsələlərdə çox ehtiyatlı davranmalıyıq..."

İŞİD-in fəaliyyətinə son qoyubmu? Qoymayıb. Yəni bizim münasibətimizdən, bu qruplaşmanı terrorçu adlandırmamızdan asılı olmayaraq, o, öz fəaliyyətini davam etdirəcək. Əgər biz Milli Məclisdə İŞİD-i terrorçu təşkilat

kimi qəbul etsək və bununla qruplaşma öz fəaliyyətinə son qoysa, onda çox böyük məmnuniyyətlə bunun tərəfdarlarından biri olardım. Ancaq bizim və dünyanın aparmış olduğu fəaliyyət İŞİD-in fəaliyyətini dayandırmır.

□ ƏLİ RAİS

Elimizin qızı Elza

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Müğənni Elza Seyidcahan rayonlardan birindən deputatlığa namizədliyini verib, orda maraqlı, dramatik, tragikomik bir durumun yaranmasına səbəb olub. Məsələ ondadır ki, Elza xanım YAP üzvü olsa da, YAP-ın rəsmi namizəd siyahısında yer tutmur. Yapıstlar oradan başqa bir şəxsi - illərdir deputatxanada düymə basan hansısa tipi dəstəkləyirlər. Elza xanım isə seçicilərlə görüşlərdə "Məni İlham Əliyev dəstəkləyir, mən onun namizədiyəm" deyib təbliğat aparır-mış.

Mənim yapıstların daxili qovğalarına və düşük narahatçılıqlarına vaxt ayırmağa, üstəlik, hörmətli oxucularımı belə mövzularla yormağa həvəsim yoxdur, amma dünən xəbər lentində həmin rayonun YAP təşkilatı sədrinin məzəli açıqlamasını oxudum, istədim sizinlə bölüşüm. Adam yana-yana demişdi: "Bizi dəhşətə gətirən bilirsiniz nədir? Biz həmişə müxaliflə mübarizə aparmışıq. İndi isə Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü bizimlə mübarizə aparır. Bu, qəbul olunmaz hərəkətdir. Mən inanıram ki, partiya onun haqqında tədbir görəcək, onu cəzalandıracaq. Elza Seyidcahan birbaşa partiyanın qərarına qarşı çıxır".

Şəxsən mən bunu çox ləzzətlə oxudum. Təki elə bu yapıstlar həmişə dəhşətə gəlsinlər, çünki onları dəhşətə gətirən şey adətən Azərbaycanın xeyrinə olur. İndiki halda da Elza xanım, şəxsən mənim fikrimcə, çox yapıst-deputatlardan yaxşı deputat ola bilər. Ən azı insanların deyib-gülməsinə səbəb olur, orijinal, ekstrapaqant qadındır. (Açıq, ekstrapaqant sözünün mənasını heç özüm də bilmirəm, deyəsən, müsbət mənada əndirəbadi deməkdir). Vokal imkanları da pis deyil.

Ancaq əlbəttə, Elza Seyidcahan da yapıstdır. Yapıstlar müxalifəti məhv edib zindanlara dolduranda bilməyirdilər ki, gün gələcək, onların öz içindən müxalifət doğulacaq. Çünki müqəddəs yer boş qalmır, müxalifətçi yeri də müqəddəsdir. Bu yeri tutanlar var, seyid ocağı kimi bir şey yaradırlar, ağzın nədir hansısa tənqid edəsən, müridlər tökülüşüb adamın sağ tikəsini qulağı boyda edirlər. Ya da liderin bəduası nəticəsində adamın beli qırılır. Ad çəkmirəm, çünki qorxuram mənim də ağzım əyilsin.

İndi Elza xanım da hakim partiya daxilində cupbulu bir fraksiya yaradaraq bir növ menşevikə dönmüşdür. Bolşeviklər Elza xanımı bəyənəməyən Səyavuş Novruzov kimi-lərdir. Ar olsun onlara. Qadınların seçki təşəbbüslərini boğurlar.

Ümid edirəm rayon seçiciləri həqiqətə, incəliyə, zərifiyə - Elza xanıma səs verəcəkdir. Müğənniyə səs verin, səsi artsın, daha yaxşı oxusun. Yoxsa nə qədər Səyavuş, Zahid Oruc, Hacı Madər kimi səssiz adamlara səs veriləcəkdir?

Eyni zamanda "Elza Seyidcahan fenomeni" respublikamızın sekulyar gələcəyi baxımından da bizə çoxlu ümidlər verir. Bəzi gülməşəkər ekspertlər çoxdandır uca millətimize, Qərbə-filana xəbərdarlıq edirdilər, deyirdilər gerek yapıstları dəstəkləyəsiz, bunlar getmə dini radikalalar gələcək, sizi dar ağacından asacaqdır. Bunu müxalifət də deyirdi. Guya sivil müxalifət məhv edilən ərazidə dini müxalifətin yaranması qaçılmazdır. Ancaq Elza xanımın mübarizəsi Azərbaycan xalqının yaradıcı potensialından xəbər verir, göstərir ki, bizdə avtoritarizmə alternativ olaraq fanatizm və ya liberalizm çıxmaya bilər. Bizdə tam yeni - dünya politologiya elmi üçün kəşf sayıla biləcək vokallitarizm hərəkəti peyda olacaqdır. Hələ başqa manis yapıstlar - Tolik, Nadir Qaraçuxurlu, Namiq Qafarzadə, Üzeyir, İlhamə Quliyeva və başqalarının da bu hərəkətə qoşulacağına əminəm. Ortada örnəklər də var, Zeynəb Xanlarova 300 ildir deputatdır, heç olmazsa hər əsrdə bir dəfə Nardaranda dənizin hasara alınmasından dərin narahatlığını bildirir. O biri deputatların isə cıncırı çıxmır.

Hamınızı Elza xanıma səs verməyə səsləyirəm.

Azərbaycan hakimiyyətinin aparıcı simalarının eyni zaman çərçivəsində Qərbə ünvanlı kəskin fikirlər səsləndirməsi, Avropa və Amerikanın Azərbaycan siyasətini sət tənqid etməsi Bakı ilə Qərb arasındakı soyuq küləklərin hələ də əsdiyini təsdiqlədi. Son zamanlar ABŞ və Avropadan Azərbaycana səfər edən şəxslərin körpüləri bərpa etmək cəhdləri göstərdiyinə baxmayaraq, ixtilafın qaldığı və hətta növbəti sət müstəviyə keçdiyinə artıq şübhə qalmayıb.

Baş verənlərin Azərbaycandakı parlament seçkilərinə günlər qaldığı vaxta təsadüf etməsi də suallar doğurur. Qeyd edək ki, Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan hakimiyyətinin mövqeyini açıqlayan məqalə yazıb. "Avropa strukturlarının deqradasiyasının mənbələri haqqında, yaxud Azərbaycana münasibətdə ikili standartlar" məqaləsində cənab Mehdiyev yaxınlaşmaqda olan seçkilərdə hakimiyyətin strategiyasını bir daha açıqlayıb və məqalədə əsas xətt kimi Qərbin təzyiqləri fonunda rəsmi Bakının tutduğu mövqedən çəkilməyəcəyi vurğulanıb. Eyni zamanda bir daha Qərbin "rəngli inqilablar" siyasətinə toxunub. O vurğulayıb ki, "prezidentin yürütdüyü siyasət ölkəmizi qeyri-sabit görmək istəyən Qərb dairələrini qıcıqlandırır". Administrasiya rəhbəri Novruz Məmmədovdan da Qərb təsisatları barədə sət fikirlər gəlib. Parlament sədri Oqtay Əsədov isə Rusiyanın aparıcı KİV nümayəndələrinin bir qrupunun Milli Məclisdəki görüşündə Qərb ölkələrinin Azərbaycana təzyiqləndən danışıb. Deyib ki, Azərbaycan Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmaqdan imtina etdiyinə görə Qərb ölkələri tərəfindən təzyiqlərə məruz qalır.

Rəsmilərimizin anti-Qərb mövqələrinin nəyə hesablandığı barədə fərqli fikirlər var. Bəzi ehtimallara görə, bu, Azərbaycanda vəziyyəti qarşıdarmaq istəyənlərə mesajdır ki, ölkədə gərginlik yaratmaq istəməsəniz, arxamızda Rusiya dayanacaq. Düzdür, bu, çox uzaqgedən versiyadır, amma yaşamaq haqqı olanlardandır. Digər ehtimallar da var.

Politoloq Hikmət Hacızadə hesab edir ki, müşahidə olunanlar seçki ilə bağlı deyil: "Bizdə onsuz da seçki anlamına gələn bir şey yoxdur. Nəticələr hamıya əvvəldən aydındır. Amma belə çıxışlar Qarabağ məsələsinə bağlıdır. Yeni demək istəyirlər ki, "biz sizinləyik ey Kremlə oturanlar", - Qarabağı bizə verin, biz sadıq dostuq".

"Şərq-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Ərəstun Oruc: "Əgər kimse bundan nəse gözləyirsə, umursa, bu da baş tutan deyil. Guya bu cür mesajlar verməklə Qərb qaçıb gələcək Azərbaycanın ayağına... Məncə, bunu gözləmək yanlışdır. Məsələn, XİN başçısı Elmar Məmmədov son bir neçə ayda üç dəfə bəyanat verib ki, "biz Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşula bilirik". Gedin, qoşulun da, kimdir sizin qarşınızda duran? Qoşula bilirikmi, qoşul-

Seçki ərəfəsində Qərbə yeni ittihamlar, Rusiyaya reveransların sirri

Hikmət Hacızadə:
 "Demək istəyirlər ki, "biz sizinləyik ey, Kremlə oturanlar!"

Ərəstun Oruc:
 "Ya Rusiyada, ya Qərbdə özünə dost-düşmən axtarmağın nə mənası var?"

Siyavuş Novruzov:
 "Elə bunların hədəfində ancaq Azərbaycandır; o baxımdan da rəsmilərimiz haqlı olaraq öz fikirlərini söyləyirlər"

maq istəyirikmi? Burada bir mövqe olmalıdır. Guya iki dəfə "qoşula bilirik" deməklə nəse dəyişdimi? Əksinə, biz Qərbin münasibətində tənqidi tonların, çaralarının artdığını müşahidə etdik. Artıq konkret mexanizmlər işə düşüb. Məsələn, ATƏT-in Demokratik Təsisatları və İnsan Haqları Bürosu seçkiləri müşahidə etməkdən imtina etdi. Düzdür, orda səbəb başqa oldu. Müşahidəçilərin sayı ilə bağlı yaranmış fikir ayrılığı ciddi rol oynadı. Amma eyni zamanda Avropa Şurası siyasi məbuslarla bağlı yaradılmış İşçi Qrupundan çıxdı. İndiyədək bu tip hallar olmamışdı və bunların hamısı verilən bəyanatların - "biz Rusiyaya yaxınlaşa bilirik" kimi - fonunda oldu. Deməli, bu, effektiv vasitə deyil. Effektiv deyilsə, onda sadə dildə desək, çevir tati, vur tati deməyin nə mənası var?"

Politoloq deyir ki, əslində bu gün sözügedən məsələlər bir kənara atılmalıdır: "Ölkənin daxilində iqtisadi islahatlar aparılmalıdır, dövlət idarəetmə sistemindəki ağır durum aradan qaldırılmalıdır. Bir nazirliyin timsalında bunu aydın şəkildə gördük. Mən düşünürəm ki, başqa nazirlik-

lər ondan yaxşıdır. Biz qarşıdan gələn parlament seçkilərinə olan münasibəti görürük. Ölkədə faktiki olaraq seçki əhval-ruhiyyəsi yoxdur. Bütün bunlar ola-ola ya Rusiyada, ya Qərbdə özünə dost-düşmən axtarmağın nə mənası var? Bu, nə dərəcədə siyasi texnologiyadır? Məncə, çox səmərəsizdir. Bu kimi davranışlar sırf siyasi nöqtəyi-nəzərdən birce məqamı açıq nümayiş etdirir ki, Azərbaycan hakimiyyəti nə Rusiyaya, nə Qərbə doğru xarici siyasət prioritetlərini ya müəyyənləşdirmək fikrində deyil, ya da bacarmır".

YAP-ın icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov isə fərqli düşünür: "Azərbaycan həmişə balanslaşdırılmış siyasət yürüdü, hər bir ölkənin Azərbaycana təkisinə qarşı öz mövqeyini bildirib. Bu baxımdan da istər Prezident Administrasiyası rəhbərliyinin, onun müavinlərinin dediyi fikirlər bu gün Qərbdə Azərbaycanda azad, ədalətli, demokratik seçki keçirilməsini istəməyən qüvvələrə yönəlib. Həmin qüvvələr gah seçki prosesini pozmaq üçün müşahidəçilər məsələsi ilə bağlı

oyun çıxartdılar, gah da başqa üsulla əl atdılar, lakin heç nə baş tutmadı. Digər geopolitik məsələləri müşahidə edərkən də biz bunun şahidi oluruq ki, həmin dövlətlər anti-Azərbaycan mövqeyi tutur. Avropa Parlamentində Azərbaycana qarşı qərar qəbul edilir, amma dünən Ermənistanında atışma olub, nə qədər adam ölüb, ancaq bir kəlmə də olsun Avropa qurumları və dövlətləri baş verənlər haqqında mövqə bildirmir. Elə bunların hədəfində ancaq Azərbaycandır. O baxımdan da rəsmilərimiz haqlı olaraq öz fikirlərini söyləyirlər".

S.Novruzov burada Rusiyaya yaxınlıq elementləri axtarmağı düzgün saymır: "Rusiya Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmır. Hər bir ölkənin daxili işləri var. Necə ki, biz heç kimin daxili işlərinə qarışmırıq. Biz hər bir ölkə ilə əməkdaşlığa hazırıq, ancaq daxili işlərimizə qarışmasınlar. Almaniya parlamentində Azərbaycan haqqında müzakirə aparılır. Sual olunur, sən hansı orqansan ki, belə müzakirə açırsan, BMT, ya digər struktur deyilsən".

□ Cavid TURAN

Rusiya təhlükəsi demokratiya paytaxtlarını hərəkətə keçirir

Avropa Birliyi (AB) bu həftənin sonuna qədər Belarusa qarşı tətbiq etdiyi sanksiyaları dayandırmaya hazırlaşır. Xəbəri AzadlıqRadiosunun Brüssel müxbiri Rixard Yozvyak özünün twitter hesabından yayıb. Jurnalistin əldə etdiyi bilgiyə görə, Avropa Birliyi Belarusun 14 şirkəti üzərindən sanksiyaları tamamilə götürməyi qərara alıb.

Həmçinin sanksiya tətbiq olunan 175 məmurun 171-i qadağalardan azad olunacaq. "Sanksiyalar cəmi 4 nəfərin üzərində qalacaq. Digər 171 nəfər ilkin olaraq 4 aylığa sanksiyalardan azad ediləcək" - əlavə edib "Azadlıq" eməkdaşı.

Qeyd edək ki, ölkədə keçirilən son prezident seçkisindən sonra Avropa Birliyinin prezidentinə istinadən Aleksandr Lukaşenkoya qarşı tətbiq edilən sanksiyaları götürməyi qərara alıb. Hələlik üzərində sanksiya qalacaq 4 məmurun kimliyi bilinmir. Digər Belarus məmurları isə sanksiyaları götürüldükdən sonra Avropa Birliyinə gedə biləcək, onların dondurulan bank hesabları açılacaq.

Derhal vurğulayaq ki, yayılan məlumatlar yetərinə mötəbər hesab olunur və həftəsonu həqiqətən də sanksiyalar aradan qaldırılabilir. Belə görünür, Qərb Avrasiya (postsovet) məkanında antidemokratik rejimlərə münasibətdə sanksiya siyasətinə təzədən baxmağa hazırlaşır.

Aleksandr Lukaşenko

Azərbaycan üçün "Belarus modeli" - Qərb stereotipləri dəyişir

Avropa Birliyi Minskdən sanksiyaları götürür; bu, ən əvvəl Bakıya aydın bir mesajdır; hakimiyyətin ikicə addımı kifayətdir ki...

Baş verənlər Ukrayna böhranı səbəbindən Rusiya-Qərb münasibətlərinin gərginləşdiyi və yeni "soyuq müharibə" küllətlərinin əsdiyi dövrə təsadüf etməsi ilə diqqəti cəlb edir. Eyni zamanda proseslərin birbaşa və dolayısıyla Azərbaycana dəxli var. Bir neçə səbəbdən.

Əvvəla, hər iki ölkədə siyasi rejimlərin xarakteri oxşardır. **İkincisi**, Azərbaycan da, Belarus da Ukrayna məsələsində eyni mövqə tutmaqla Qərbin

yanındadır. **Üçüncüsü**, hər ikisi postsovet ölkələridir və Avropa Birliyinin "Şərq tərəfdaşlığı" Proqramına üzv-ölkələrdir, üstəlik, bu proqram çərçivəsində Gürcüstan, Moldova və Ukraynadan fərqli olaraq, təşkilatla oxşar səviyyəli münasibətlərə malikdir. Bu üzvdən AB Bakı və Minskə yanaşmada son zamanlar eyni prinsiplərdən çıxış edir.

Demək, Belarusa münasibətin yumşalması Qərbin Azərbaycanla bağlı strategi-

yaya da düzəliş edə biləcəyi ehtimalını artırır. Bu xüsusda ötən saylarımızın birində yazmışdıq. Qeyd etmişdik ki, Azərbaycanda 1 noyabr seçkilərindən sonra həm Qərb (ABŞ və Avropa), həm də rəsmi Bakı bölgədəki yeni situasiyanın və şərtlərin diktəsi altında qarşılıqlı münasibətlər strategiyasına düzəliş etmək zərurətdir, əks halda qazanan yalnız Rusiya olacaq.

Belə bir taktika artıq Belarusa münasibətdə özünü göstərməkdədir. O da diqqətçəkicidir ki, AB-nin Minsk üzərindən

tini digər amillər diktə edir. Hansılar? Biri qeyd olundu - Kremlin postsovet məkanında aqressiv davranışı. Yeri gəlmişkən, bir sıra Qərb analitikləri ABŞ və Avropanı bu davranışı neytrallaşdırmaq üçün təcili və qəti və fəal addımlar atmağa çağırırlar. Onların qənaətinə, ləngimə həmin ölkələrin dövlətçiliklərinin itirilməsi ilə sonucuna bilər. Söhbət həm də Güney Qafqaz ölkələrindən gedir.

Ancaq təkrar edirik, situasiya bu ölkələrin də hansısa qarşılıqlı addım atmasını tələb edir. Lukaşenko öhdəsinə düşən minimumunu həyata keçirməyə çalışır. Onun Ukrayna böhranı ilə bağlı Kremlin qıcığına səbəb olsa da Kiyevi dəstəkləməsi və Qərbin yanında olması da bəllidir.

dən sanksiyaları götürmək istəyindən əvvəl prezident Aleksandr Lukaşenko ölkədəki siyasi məbusları azad edib. Bununla da demokratiya paytaxtlarının ona qarşı loyal addımlar atmasına zəmin yaradıb. Hərçənd, ölkədə iki həftə öncə keçirilən prezident seçkiləri evvelkilərdən ciddi fərqlənməyib, beynəlxalq standartlara uyğun olmayıb.

Bir daha aydın olur ki, Qərbin Belarusa münasibətdə strategiyasını dəyişmək zərurə-

Deməli, Azərbaycanın edəcəyi daha çox şeylər var əslində.

Hər halda, Belarusu Azərbaycandan fərqləndirən mühüm özəlliklərdən biri orada siyasi məbus probleminin faktiki, aradan qalxmasıdır, digər özəllik Belarusda korruptsiya-rüşvətin hətta AB-nin bezi üzv ölkələrindən (*Bolqarıstan, Macarıstan, Rumıniya*) da əşəği səviyyədə olmasıdır. Söz yox ki, avtoritar idarəçi kimi tanınsa da bu, Lukaşenkonun

xidməti, onun siyasi iradəsinin nəticəsidir.

Azərbaycana gəlincə, üzərində Rusiya təhlükəsinin müşahidə olunduğu postsovet ölkələrindən biri də odur. Ancaq Moskva təbii ki, Bakıdan siyasi məbusların azad etməyi, korruptsiya-rüşvətin miqyasını azaltmağı tələb eləmir, sanksiyalarla da hədələmir - həm də o səbəbə ki, özü sanksiyalar altındadır.

Fəqət, ABŞ və Avropadan (*Avropa Parlamenti*) Bakıya sanksiya xəbərdarlıqları gəlir. Belarusdan sanksiyaların götürülməsi fonunda bu, bir qədər təzadlı görünə bilər. Lakin müşahidələrdə görə, rəsmi Bakının ikicə addımı kifayətdir ki, bu söz-söhbətlər aradan qalxsın və qarşılıqlı dərhal Qərbin dəstəyini görsün. Bunlar siyasi məbusların tezliklə azad etməsi və ölkədə minimum səviyyədə, heç olmasa, Belarusdakı kimi iqtisadi-biznes azadlıqlarına təminat verilməsidir.

Prezident İlham Əliyevin sahibkarlığa dəstək yönündə göstərdiyi qətiyyət bu yöndə ümidlər yaradır. İstisna deyil ki, siyasi dustaqlar məsələsində də hakimiyyət nəhayət, gözəllənən dönüşü eləsin və bu ağır, Azərbaycana da, Qərbbə də, hakimiyyətin özünə də gərəklə olmayən köhnə "yükdən" azad olsun.

Sonda əlavə edək ki, Bakının bu addımları Azərbaycanın suverenliyi və müstəqilliyini möhkəmlətmək imperativi ilə yanaşı, Qarabağ məsələsində demokratik dünyanın dəstəyini almaq, düşmən ölkənin anti-Azərbaycan təbliğatını kəsərsiz eləmək zərurətindən doğur.

□ Analitik xidmət

Avrasiya İttifaqına üzvlük yenidən aktuallaşır

Ekspertlər Bakının siyasi gedişinin arxasındakı planı açıqladılar

İqtisadiyyat və sənaye nazirinin müavini Sevinc Həsənova Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına qoşulacağını istisna etməyən açıqlama ilə çıxış edib. Rusiyada səfərdə olarkən jurnalistlərin suallarını cavablandıran nazir müavini Azərbaycanın mövqeyini belə ifadə edib: "Biz Azərbaycana xeyir gətirəcək ittifaqlara üzvlüyün mümkün olduğunu düşünürük. Bunun üçün təşkilatlara üzv olmağımızın müsbət və mənfi cəhətlərini analiz etmək, detallı dəyərləndirmələr aparmaq lazımdır".

Azərbaycan hakimiyyətinin yuxarı qatlarından da son günlər Rusiya ilə bağlı istiqamətlərin sayı artıb. Bəs rəsmi Bakının Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzvlüyü Azərbaycana nə verə bilər? Rəsmi Bakının Avrasiya İttifaqına qoşulmağı istisna etməyən bəyanatı siyasi manevidir, yoxsa həqiqətən də hakimiyyət sözügedən ittifaqa daxil olacaq? Rusiyaya reverans bəyanatlarının parla-

ment seçkilərinə az qaldığı vaxtda çoxalmasında məqsəd nə ola bilər?

Azərbaycan Milli Strateji Təhqiqatlar Mərkəzinin rəhbəri Natiq Miri hesab edir ki, antiqərb bəyanatlarının və Rusiyaya yönəlik istiqamətlərin səsləndiyi zamana diqqət etmək lazımdır. Bu bəyanatlar ATƏT-in, Avropa Parlamentinin 1 noyabr parlament seçkilərini legitim hesab etməyəcəyindən hakimiyyətin şübhələnməsinin ortaya çıxardığı bəyanatlardır: "Hakimiyyətdə belə bir fikir formalaşmış ki, Qərb seçkinin legitimliyini tanımayacaq. Bununla bağlı artıq müəyyən beynəlxalq sənədlərin hazırlandığı da dilə gətirilir. Anti-Qərb açıqlamaları və Avrasiya İttifaqına qoşulma bəyanatları seçkinin nəticələrinin Qərb tərəfindən tanınmayacağı təqdirdə qaçaqlayıcı addım kimi düşünülüb. Belə bir fikir yaratmaq istəyirlər ki, biz Qərbbə yaxınlaşmadığımız, Rusiya ilə münasibətləri yaxşılaşdırdığımız üçün Qərb qarşılıqlı olaraq seçkilərə belə münasibət göstərir. Eyni

zamanda indidən Qərbbə mesaj verilir ki, seçkilərə mənfi qiymət verilməyəcəyi halda Avrasiya İttifaqına qoşulmaya da bilirik. Hakimiyyət Qərbbə bazarlığa məhz Avrasiya İttifaqı kartı ilə getmək istəyir. Əslində bu bəyanatlar sadəcə həmin bazarlığa razılıq məqsədilə verilib. Arxasında həqiqətən də Avrasiya İttifaqına daxil olmaq planı dayanmayıb. Çünki Azərbaycanı bu ittifaqa ciddi mənada qoşacaq nə iqtisadi, nə siyasi amil yoxdur. Azərbaycanın torpaqlarını işğal edən, onunla müharibə vəziyyətində olan Ermənistanın üzv olduğu Avrasiya İqtisadi İttifaqına, Gömrük İttifaqına daxil olması mümkün deyil. Belə bir absurda gedilməsi inandırıcı deyil. Deyilə bilər ki, Ermənistan MDB-nin də üzvüdür və Azərbaycan da orada təmsil olunur. Ancaq bilmək lazımdır ki, MDB ilə Avrasiya İqtisadi İttifaqı, həmçinin Gömrük İttifaqı tamamilə fərqlidir. Azərbaycan hakimiyyətinin "Avrasiya İqtisadi İttifaqına daxil olmağı istisna etmərik" bəyanatı müvəqqəti geosiyasi gedişdir. Avrasiya İqtisadi

İttifaqı mövzusunda rəsmi Bakı ona görə birdəfəlik qatlayıb kənara qoymur ki, lazım olanda siyasi manevr üçün istifadə edilsin".

Milli Məclisin İqtisadiyyat komissiyasının üzvü Vahid Əhmədov da bildirib ki, belə bəyanatlar Azərbaycanın siyasi gedişləridir: "Azərbaycan müstəqil, açıq dövlət siyasəti aparmır. Azərbaycanın bütün dövlətlərlə, o cümlədən Ermənistanla, o cümlədən Ermənistanla itisna olmaqla, Avrasiya İttifaqına daxil olan ölkələrlə iqtisadi-siyasi əlaqələri mövcuddur. İqtisadi, siyasi, milli maraqlar Azərbaycanın xeyrinə olarsa, rəsmi Bakının istənilən ittifaqa qoşulması problem deyil".

Vahid Əhmədov bununla belə, deyib ki, Azərbaycanın ixrac etdiyi məhsulların əsas hissəsi Avropa ölkələrinə gedir: "Azərbaycan istənilən təşkilata üzv olmağı düşünərsə, dövlət başçısı cənab İlham

Əliyev ilk olaraq milli maraqları, müstəqilliyi ön plana çəkir. Azərbaycan müstəqilliyinə, iqtisadi-siyasi maraqlarına xələl gətirməyəcək istənilən ittifaqa qoşula bilər. Amma sirs deyil ki, Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatları, neft-qazla əlaqədar əsas ticarət tərəfdaşı Avropadır. Rusiya ilə də münasibətlərimiz yaxşıdır. Azərbaycanın Rusiya ilə iqtisadi-siyasi əlaqələri yüksək səviyyədədir. Nəzərə alınmalıdır ki, torpaqlarımızı işğalda saxlayan Ermənistan Avrasiya İqtisadi İttifaqının üzvüdür. Nə qədər ki, işğalçı dövlət sözügedən təşkilatın üzvüdür, Azərbaycanın ora qoşulması mümkün görünür. Nə qədər Azərbaycan torpaqlarını zəbt edən işğalçı Ermənistan Avrasiya İqtisadi İttifaqına üzvdür, Azərbaycan həmin təşkilatda iştirak etməz".

□ Etibar SEYİDAĞA

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri İqor Popov (Rusiya), Ceyms Uorlik (ABŞ), Pyer Andrie (Fransa) və qurumun fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi səfir Anjey Kasprşki qəbul edib. Ermənistan prezidentinin informasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə idarəsinin məlumatına görə, görüşdə tərəflər Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə nizamlanması üzrə danışıqlar prosesinin hazırkı mərhələsi və gələcək addımlarla bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Erməni tərəfin sülhə nə dərəcədə "sadiq" olduğunu isə elə cəbhə xəttində son sutka ərzində atəşkəsin 99 dəfə pozulması da sübut edir. Odur ki, diplomatların bu səfərinin də ciddi əhəmiyyət daşımadığını indidən söyləyənlərin arqumentləri ilə razılaşmamaq mümkün deyil. Ancaq bu da var ki, bölgədə kifayət qədər ciddi və gərgin proseslərin cərəyan etməsi şəraitində Qarabağda müharibənin alovlanmasının böyük fəlakətlərə gətirib çıxaraçağını hər kəs yaxşı bilir. Ona görə də yay aylarından davam edən gərginliyin minimuma endirilməsi istiqamətində növbəti təmasların ən yüksək səviyyədə təşkilı zəruri hesab edilir, həmsədrlər də bu məqsədlə hərəkətə keçib. Diplomatlardan səfərinə əldə oluna biləcək ən böyük uğur prezidentlərin 1 ildir baş tutmayan görüşünü, nəhayət, gerçəkləşdirməkdir. Xatırladaq ki, prezident İlham Əliyev erməni həmkarı ilə 2014-cü ilin 27 oktyabrında Parisdə görüşüb.

ATƏT-in Minsk Qrupundakı amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik də bildirdi ki, həmsədrlər ilin sonunadək Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın görüşünü təşkil etmək niyyətindədir. Onun sözlərinə görə, İrəvan və Bakı səfərlərində müzakirə ediləcək əsas məsələlərdən biri bu görüşü təşkil etməkdir. "Bildiyimə görə, dekabrın əvvəlində Ermənistanda referendum keçiriləcək. Ona görə də prezidentlərin görüşü referendumdən sonra ilin sonunda təşkil edilə bilər" deyərək, Uorlik vurğulayıb. Amerikalı həmsədr deyib ki, danışıqlar prosesi prezidentlər səviyyəsindən aşağı məqamlarda intensivləşdirilməlidir: "Bu, komissiya, yaxud işçi qrup şəklində ola bilər".

Ancaq bu ərafədə amerikalı diplomatın qaçqınların taleyini önə çıxarması, işğal altındakı əraziləri isə "unutması" qərribə vəziyyət yaradır. "Qaçqınların problemi nəzərə

alınmadan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli mümkün deyil. Bölgədə yüz minlərlə qaçqın var. Onları mütləq dincəlmək lazımdır. Qaçqınların öz evlərinə qayıtmasına imkan verilməlidir" deyərək, C. Uorlik vurğulayıb. Həmsədr qeyd edib ki, Azərbaycana səfəri zamanı Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ icmasının təmsilçiləri ilə də görüşəcəklər. Ancaq gerçəklik budur ki, Ermənistan ordusu işğal altındakı ərazilərdən çəkilməyincə, ərazilər minalardan təmizlənməyincə, infrastruktur bərpa olunmayınca yüz minlərlə azərbaycanlının dədə-baba yurduna qayıtması da mümkün deyil. Lakin diplomat nədənsə, işğal faktını arxa plana keçirir.

Amerikalı həmsədrin ziddiyyətli açıqlaması bununla bitmir. "Ermənistan və Azərbaycan silah tətbiqindən imtina etməlidir". Uorlik twitter-dəki səhifəsində belə yazıb. O bildirib ki, Ermənistan və Azərbaycan təcavüz və ya qisas aktı olmasından asılı olmayaraq, silah tətbiq etməkdən imtina etməlidir. Ancaq yenə də gerçəklik arxaya keçirilir. Azərbaycan əraziləri işğaldan azad olursa, o halda bu qədər silah-sursat, orduya ayrılan vəsaitə də ehtiyac qalmaz, xalqımız dinc həyatını yaşayar. Yəni işğalçı ilə işğala məruz qalan arasında bərabərlik işarəsinin qoyulması heç də normal qarşılanıla bilməz. Həmsədrlərin belə bir mövqə sərgilməsi isə ədalətin bərpasına imkan verməyən amillərdəndir. Hər halda, 28 oktyabrda Bakıda keçiriləcək görüşlərdə diplomatların konkret nə istədiyini bəllilə olacaq və Azərbaycanın iradları da onların nəzərinə çatdırılacaq.

Politoloq Arzu Nağıyev hesab edir ki, bu səfər də əvvəlki-lərin təkrarına çevrilsə, müsbət istiqamətdə hər hansı bir irəliləyiş gözləmək düzgün olmazdı: "Hazırda İrəvanda olan ATƏT-in amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik indi də qaçqınların qayıtması məsələsinə ortaya atıb. Məlumdur ki, məhz ATƏT tərəfindən razılaşdırılan Madrid prinsipində bu öz əksini tapıb və ərazi bütövlüyü məsələsindən sonra ikinci müddəadır. Bunun üçün ilk öncə işğal olunmuş ərazilər boşaldılmalı, minalardan təmizlənməli və bir sıra işlər görülməlidir, bundan sonra qaçqınların hər iki tərəfdən qayıtmaq məsələsinə baxıla bilər və indiki şəraitdə çox çətin olsa da öz həllini tapa bilər. Bu gün isə bu problemi ortaya atmaq məsələnin həllinin uzanması deməkdir. Bundan başqa, Azərbaycan və erməni rəhbərlərinin görüşü məsələsinin va-

Diplomatlar qaçqınları Qarabağa qaytarmaq üçün gəlir, yoxsa...

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri İrəvandan sonra Bakıya səfər edəcək; prezidentləri görüşdürmək üçün növbəti cəhdlər başlayıb; ekspertlər nə düşünür?

cibliyini qeyd edən həmsədr eyni zamanda bildirir ki, dekabrın əvvəlində Ermənistanda referendum keçiriləcək (*konstitusiyaya islahatı ilə bağlı referendum*) və prezidentlərin görüşü ilin sonunda təşkil edilə bilər. Referendumun əsas məqsədi prezidentin səlahiyyətlərinin azaldılıb parlamentə verilməsidir və ya qısa müddətə parlamentə verilməsidir və ya qısa müddətə parlamentə verilməsidir və ya qısa müddətə parlamentə verilməsidir. Referendumun əsas məqsədi prezidentin səlahiyyətlərinin azaldılıb parlamentə verilməsidir və ya qısa müddətə parlamentə verilməsidir və ya qısa müddətə parlamentə verilməsidir.

Prezidentlərin BMT Baş Assambleyası çərçivəsində keçirilməsi nəzərdə tutulan görüşündə Rusiya maraqlı olma- dı. Eyni zamanda Qazaxıstandakı MDB toplantısında da Putin tərəfləri bir araya gətirmədi. Bu mənada növbəti görüş razılaşdırılmasına Moskvanın hansısa sürprizlərinin olması da istisna edilmir. Çünki Rusiya postsovet məkanında proseslərin öz

nəzarətindən çıxmasını istəmir. Ancaq politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, prezidentlər ələ Moskvada görüşə bilərlər: "Çünki İlham Əliyev və Serj Sərkisyan Moskvaya daha münasib hesab edirlər. Bunun səbəbi odur ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesi ilə bağlı Rusiya status-kvonun dəyişdirilməsində maraqlı kimi görünür. Moskva Dağlıq Qarabağın hüdüdlərindən kənarında 7 rayonun mərhələ-mərhələ Azərbaycana qaytarılması məsələsində konstruktiv mövqedə dayandığını göstərmək istəyir. Düşünürəm ki, görüşün gündəliyini və yerini müəyyənləşdirmək çətin olmayacaq" (*modern.az*). **Politoloq qeyd edib ki, prezidentlər görüşsə, Ermənistan tərəfi yenə də Dağlıq Qarabağın statusu məsələsinə ortaya atacaq:** "Ermənistan tərəfi həmişə Dağlıq Qarabağın statusunu önə çəkərək danışıqlar prosesinə engel törədib".

A.Nağıyev isə "Yeni Müsavat"a dedi ki, Rusiya həmişə öz maraqlarından çıxış edir və lazım bilsəydi, bu görüşü təşkil edərdi: "Qorxulmuş odur ki, belə görüşlər haqqında hər dəfə anons verildəndə Dağlıq Qarabağın təmas xəttində və səf-

həd rayonlarda atəşkəs intensiv surətdə pozulur. Təbii ki, ABŞ-ın təşəbbüsü ələ alması Rusiyaya razı sala bilməz və buna mane olmağa çalışacaqdır".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında həmsədrlərin bölgəyə növbəti səfərindən real heç nə gözləmədiyini vurğuladı: "Bu səfərin yeganə məqsədi Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin ilin sonuna qədər görüşdürməkdir. Birincisi, belə bir görüşün baş tutacağı ehtimalı azdır. Çünki danışıqlarda irəliləyiş yoxdursa, bu görüşün əhəmiyyəti yoxdur. Bu görüşdə daha çox Ermənistan prezidenti maraqlıdır. Rəsmi İrəvan status-kvonun davamına çalışır ki, bu nəticəsiz görüşlər Ermənistanın işinə yarayır. Qarşı tərəf danışıqların davam etməsi görüntüsü yaradır. Həmsədrlər bir də onu istəyirlər ki, prezidentlərin görüşü vasitəsilə cəbhə bölgəsindəki sakitlik bərpa olunsun. Bu amil də rəsmi Bakının maraqlarına cavab vermir. Çünki Azərbaycan hakimiyyətinin yeni hərbi strategiyasına görə işğalçı ordusu həmişə cəbhə bölgəsindəki vəziyyəti daha da gərginləşdirəcək".

E.Şahinoğlu da bu arada, ATƏT-in amerikalı həmsədr Ceyms Uorlikin qaçqınların geri qayıtmasının vacibliyi barədə dediklərini diqqətçəkən məqam kimi dəyərləndirdi: "Bu açıqlama Azərbaycanın çoxdan tələb etdiyi şərtlərdən biridir. Ancaq Uorlik bu açıqla-

masının reallığa çevrilməsi üçün Ermənistan hakimiyyətinə nəse təklif edirmi? Vaxtilə Uorlik Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması vacibliyini də dilə gətirmişdi. Müsbət açıqlama idi, ancaq bunun da davamı gəlmədi. Bir sözlə, həmsədrlərin fəaliyyəti yalnız söz yığnağından ibarətdir. Əvvəl yenə Madrid planından danışılırdı, indi bu da yaddan çıxıb".

Uorlikin tərəfləri silahlardan imtinaya çağırmasına gəldikdə, E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, bu da bizim xeyrimizə deyil: "Düşmən daima təzyiqlərdən istifadə edir. Təzyiqlərdən istifadə etməyincə, Ermənistanın geri çəkilməyə nə marağı olacaq?" **Ekspert deyir**

Eldar Mahmudov nazir vəzifəsindən azad ediləndən sonra Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində son 11 ildə baş verən şərhləmələr, sahibkarlara qarşı qanunsuz ittihamların irəli sürülməsi, iş adamlarından ən müxtəlif adlarla xərac toplanması, ölkəyə gətirilən qızıl-zinət əşyalarına görə bac alınması, taxta-şalbanə görə faizlər yığılması və daha nələr haqda məlumatlar yayılmaqdadır.

MTN-də Ermənistanı matəmə qərq edən azərbaycanlıya divan tutulub

Kəşfiyyatçı Ramiz Əliyev: "Bunlar mütəşəkkil qrupdurlar, onları cəzasız buraxmaq xalqı, sahibkarları təhlükədə qoymaqdır"

"Yeni Müsavat"a MTN-dəki qanunsuzluqlarla üz-üzə qalmış iş adamlarından, sahibkarlardan, qızıl-zinət əşyaları alveri edən şəxslərdən onlarla müraciətlər var.

Redaksiyamıza müraciət edənlərdən biri də Kəlbəcər köçkünü, hazırda Gəncədə məskunlaşmış Ramiz Əliyevdir. R.Əliyev deyir ki, o da, digər sahibkarlar kimi, bu qurumdakı "pulçəkən maşın"dan keçənlərdəndir.

Ermənilərin torpaqlarımıza təcavüzü zamanı mərdliklə döyüşən, kəşfiyyatçı kimi ermənilərə qan udduran, bu gün də bədənində 48 qəlpə, 2 güllə yarası gəzdiren, barmaqclarını itirmiş R.Əliyevi dinlədikcə millətin təhlükəsizliyi tapşırıqları qurumda hökm sürən qanunsuzluq mühiti haqda müfəssəl təsvir yaranır.

O deyir: "Məni 2014-cü il oktyabrın 31-də "Siniq körpü"dən Azərbaycana keçəndən dərhal sonra tutdular. Oduğum taksinin qabağını bir maşın kəsdi, arxada da biri saxladı. Maşınlardan düşənlər dedilər ki, MTN-dəndirlər. Taksi sürücüsü Əli Əliyevi və məni MTN-in Qazax şöbəsinə, oradan da Bakıya, nazirliyin özünə gətirdilər. Mənə dedilər ki, səni güdmüşük, üzərində 398 qram qızıl var. Başqa nəse olub-olmadığını soruşdum. Dedilər ki, səndə olan ancaq qızıldır. Dedim ki, qızıldırsa, bu nə əməliyyatdır? Gömrükçülər məni tutub bəyan etmədən qızıl keçirdiyimə görə cərimələyirdilər, məsələ həll olardı. Məgər üzərimdə atom bombası var ki, mənə qarşı belə bir əməliyyat keçirirsiz?"

Onun sözlərinə görə, 6 ay davam edən istintaq zamanı gördüklərindən dəhşətə gəlib: "Dövlət mənə 45 manat təqaüd verir. Həmin pulla mən xəstə övladımı, 2-ci qrup əlil yoldaşımı, xəstə anamı və 2 uşağımı saxlaya bilmərəm. Ona görə də qızıl alverçisinə çevrilmişəm. Bunu məni tutan MTN-çilərə də dedim. Dedilər ki, sən kim olduğunu səndən yaxşı bilir. Mənim Qarabağ veteranı olduğumu, kəşfiyyatçı olmağımı bağlı məlumatları, üstəlik, dedilər ki, sən 1992-ci il mayın 8-də Kəlbəcərdə ermənilərin AN-24 təyyarəsini vurmusa, təyyarədə olan erməni dövlət xadimləri ölüblər. Buna görə də Ermənistanla rəsmi matəm elan olunub.

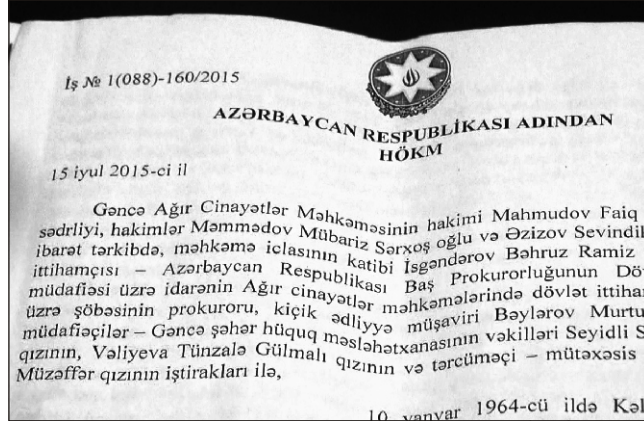
Təyyarəni vurduğuma görə mənə o dövrdə Kəlbəcərin icra başçısı İlham Həsənov 10 min rubl mükafat da vermişdi. Amma həmin təyyarədə ermənilərin dövlət xadimlərinin olduğunu, bu hadisəyə görə Ermənistanla matəm elan olunduğunu mənə MTN-də dedilər. İş MTN-in İstintaq İdarəsinin müstəntiq qrupunun rəhbəri Yasin Məmmədov aparırdı. Ona dedim ki, bunları bilirsənsə, heç olmasa məni zəminə buraxın. Əli ilə 1 işarəsi göstərdi. Soruşdum, dedi ki, 100 min getir, səni zəminə buraxa. Erməni təyyarəsini vurduğuma görə bu məbləği istədiyini xəbər aldım. Cavab verdi ki, Azərbaycan təyyarəsini vursaydın, 300-400 min alardı. Əsəblərim dözmədi, qışqırdım, qollarımı tutdular. Yasin Məmmədov kresloya yayxanıb dedi ki, get yat, ağıln başına gələr".

Ramiz Əliyevin sözlərinə görə, tutulana qədər Tiflisə tez-tez gedib: "Oradan yoldaşıma, ağır xəstə olan oğluma dərmanlar alıb gətirirdim. Sonuncu səfərim də bununla bağlı idi. Oradan qızıl alacağımızı heç kimə deməmişdim. Gəncədə bir taks sürücüsü ilə Tiflisə gedib qayıtmağa görə 100 dollara qiymətləşmişdik. Tiflisdə onu bazarın yanında qoyub gedib dərman almışam, oradan da gedib qızıl alıb gəlib maşına

paqlarımız uğrunda döyüşmüşəm. Mən şeyem, o isə radikal vəhhabi. O, Suriyada şüərlərin başını kəsib, güllə atıb. 10 dəfə Təhsin Ağayevə, Baş İstintaq İdarəsinin rəisi general Mövlam Şixəliyevə də ərizə yazmışdım ki, məni qəbul edin. Qəbul etmədilər. Mən məhkəmədə olanda bildim ki, iş üzrə 31 nəfər dindirilib. Amma mə-

Gəncə Mərkəzi Universitetində "Zaminbank"ın şöbəsində valyutadəyişmə məntəqəsində işləyən Vüqar da saxlayıblar. Mənə salam vermiş qızıl alverçilərinin başına zülm-zillət gətiriblər. Bu adamlardan 200 min manatdan çox pul yığıblar. Mən azad olundandan sonra bu adamlar mənimlə düşməni münasibəti saxlayırlar. Deyir-

alib üstümüzdə hücum keçirdi. Ağdaban hadisəsində düşmənin arxasında olmuşam, orada diversiya törətmişəm. MTN-in həkimləri bədənimdə 48 qəlpə, 2 güllə yarası sayıb işə əlavə elədilər. Psixoloji durumumu isə 4 ay sonra yoxladılar. İsteyirdilər ki, İŞİD-çini orada öldürüm? 6 ay guya istintaq apardılar, işi məhkəməyə göndərdilər. Qardaşım Za-

oturmaşam. Məni tutandan sonra bildim ki, MTN-çilər məni güdüblər. Sanki qatı cinayətkaram. Taksi sürücüsü Əli Əliyevi də mənimlə əlbir olmaqda suçladılar. Dedilər ki, guya biz dəstə üzvləriyik. Bunu ona görə edirdilər ki, guya böyük bir qaçaqmalçı dəstəni tutublar, bizdən pul qoparsınlar. Mənə həbsdə olduğum 6 ayın 3 ayını ailəmlə danışmağa imkan vermədilər. Taksi sürücüsü isə 6 ay uşaqları ilə danışa bilmədi. Mənə ailəm vəkil tutmuşdu. Vəkil MTN-ə gəldi, amma Yasin Məmmədov ona cinayət işi ilə tanış olmağa imkan vermədi. Özlərinin təyin etdiyi "paykovi" vəkilin ümidinə qaldım. 6 ay ərzində məni MTN-in İstintaq Təcridxanasında 17-ci kamerada Suriyadan gəlmiş İŞİD-çi Maarif Mərdanovla bir yerdə saxladılar. Bilirdilər ki, mən öz tor-

nimlə nə onları, nə də Əlini üzləşdirməyiblər. Əli ilə mənim üzleşməmə keçirilməyib. Cinayət işi 4 cildəndən ibarət idi, 1275 səhifədir. Üstəlik, əlavə sənədlər də var. Qızıl alveri etdiyimi 21 nəfəri MTN-ə aparıblar. Bu şəxslərin evlərində, iş yerlərində axtarışlar olub.

Bakıda Mərkəzi Universitetdə qızıl alveri edənlər - Elçin Əhmədov, Ağasalam Ağaməliyev, Moskva Universitetindən - Məhəmməd Hüseynov, Azad Rəşidov, Məzahir Manafov, Teymur Ağalarov, Məhərrəm Məmmədov, Gəncə şəhərində Eldar Əliyev, Samir Hüseynov, Şahməli Məmmədov, Fizuli, Gülnarə, Şəkiddən Əli və 2 taks sürücüsü - Aqil və Hafiz. Əlavə 3 nəfər var ki, bu adamları ümumiyyətlə tanıyıram - Vüqar Həsənov, Əliməmməd Məmmədov və Ayaz Vəliyev.

hid Əliyevdən işimi yüngülləşdirməkdən ötrü Yasin Məmmədov 2 qızıl onluq və 13 min dollar almışdı. Lakin işi məhkəməyə ağır maddə ilə göndərmişdilər. Qardaşıma 10 min manat qaytarıblar. İttiham aktında Yasin Məmmədov şəxsiyyətini xarakterizə edən məlumatlar yazır ki, Qarabağ veteranıdır, yoldaşı 2-ci qrup əlildir, himayəsində ağır xəstə olan azyaşlı övladı var, anam himayəmədir, ağır xəstədir, məcburi köçkünəm, Gəncədə məskunlaşmışam və altdan da yazır ki, yüngülləşdirici hal qeydə alınmadı. İş Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərildi. Orada məhkəməni yarımqapalı keçirdilər. 3 ay məhkəmədən sonra məni və heç bir günahı olmayan Əli Əliyevi 5 il şərti cəzaya məhkum etdilər".

R.Əliyev ölkə prezidentinə, baş prokuror Zakir Qaralova, milli təhlükəsizlik nazirinin 1-ci müavini Mədət Quliyevə müraciət ünvanlayıb: "Mənim yoldaşım və ağır xəstə olan övladım həbs olunana qədər Tiflisdə müalicə olunurdular. Bu gün ölkədən çıxışma qadağa qoyublar. Həmin qadağanın götürülməsinə göstəriş verin. Ailəmin durumu bərbaddır. Əli Əliyev günahsızdır, ona vurulan mənəvi və maddi ziyanı ödəsinlər. Məni düşməni etdikləri şəxslərdən aldıqları pulları qaytarsınlar. Məndən ermənilərin qisasını alan istintaqçılardan bunun səbəbini də soruşsunlar. Mən onların hansı qohumunu öldürmüşəm ki, belə qisas alırdılar? Prezidentimizə arxayınam, Yasin Məmmədov kimilər Azərbaycan xalqına, sahibkarlara qənim kəsiliblər. Bunlar mütəşəkkil qrupdurlar, onları cəzasız buraxmaq xalqı, sahibkarları təhlükədə qoymaqdır".

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin imzaladığı əmrə əsasən, ilk dəfə olaraq Azərbaycanda tibb müəssisələrində klinik psixoloqlar fəaliyyət göstərəcəklər. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumatda göstərilir ki, ölkədə psixi sağlamlıq xidmətlərinin daha yaxşı təşkil edilməsi üçün klinik psixoloqların tibb müəssisələrində çalışması olduqca vacibdir.

İnsanlar xəstəliklər zamanı təkcə fiziki baxımdan deyil, eyni zamanda müxtəlif psixoloji problemlər və emosional hallərlə qarşılaşırlar. Bu problemlərin vaxtında aşkar olunması və həll edilməsi şəxslərin psixososial adaptasiya imkanlarını genişləndirir. Məsələn, sonsuzluqdan uzun müddət müalicə alan qadının motivasiya və tələbatlar sisteminin, əhval-ruhiyyəsinin, şəxsiyyətlərarası münasibətlər sferasının və s. qiymətləndirilməsi və psixoloji müdaxilənin təşkil edilməsi onun həyat keyfiyyətini yüksəldəcək.

Azərbaycanda ailədaxili problemlərin həlli üçün ailə psixoloqu institutunun yaradılacağı da gözlənilir. Bu, "Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasına uyğun olaraq yeni hazırlanan "Azərbaycan Ailəsi Strategiyası" layihəsindəki təkliflərdən biridir.

Ailə psixoloqu institutunun yaradılması bu gün üçün çox mühüm məsələdir. Çünki mövcud durumda ailədaxili məsələlərin tənzimlənməsi, ailədə normal mühitin yaranması çox vacibdir.

Hesab edilir ki, kənar müdaxilə olduqda, qadın və kişinin psixoloji, fizioloji uyumuşması düzgün olmadıqda ailədəki münasibətlərdə gərginlik yaranır. Bu da sonra münasibətlərə və cinayət hadisələrinin baş verməsinə gətirib çıxarır. Ailə psixoloqu institutlarının yaradılması yolu ilə bu kimi problemlərin həll edilməsi nəzərdə tutulur.

Artıq strategiya layihəsinin işçi qrup səviyyəsində ilk müzakirəsi keçirilib. Sənəd daha da təkmilləşdirildikdən sonra rəy alınması üçün digər dövlət

lemlərlə bağlı dərman müalicəsi müəyyən etmək psixiatrların işidir. Psixoloji problemlə bağlı psixoloq yanına gədənlər dərman müalicəsi üçün psixiatra yönləndirilir.

Psixoloqlar davranışdakı problemləri araşdırır və psixiatrların dərman müalicəsi ilə iş tamamlanır.

Psixi problemlər beyinlə bağlı fizioloji bir səbəblə əlaqəli ola bilər. Bu halda həmin insana bu düşüncəsinin doğru olmadığını başa salmaq, onun davranışında dəyişikliklər etməyə cəsarətləndirmək psixoloqların və psixiatrların işidir.

Azərbaycanda psixoloqlara

"yaşıl işıq" yandırıldı...

Ölkə əhəlisinin ruhi gərginliyi hökumət tərəfindən də təsdiqləndi

qurumlarına göndəriləcək.

Psixoloji xidmət xalis praktik təşkilatdır. Psixoloji xidmətin əsas vəzifəsi psixologiya elminin nailiyyətləri səviyyəsində praktik problemləri həll etməkdən ibarətdir. İnkişaf etmiş ölkələrdə həmin məsələyə xüsusi diqqət yetirilir. Hətta keçmiş Sovet İttifaqında ictimai həyatın müxtəlif sahələrində psixoloji xidmət 80-ci illərin sonu - 70-ci illərin əvvəllərindən etibarən təşkil olunmağa başlamışdır.

Psixoloji xidmətin yeni və perspektivli bir sahəsi - ailə xidməti formalaşmışdır, lakin qeyd etmək lazımdır ki, hələ bizdə psixoloji xidmətin vahid sistemi yoxdur. Hələ də bir çox zavod və fabriklərdə, psixoloji xidmət məsələlərinə əslində əhəmiyyət verilmir.

Psixoloji xidmət prosesində bir tərəfdən rəhbər işçilərə, mühəndislərə və s., digər tərəfdən, vətəndaşlara müxtəlif formalarda əməli məsləhətlər və tövsiyələr verilir. Ailədə və kollektivdə mənəvi psixoloji iqlimin yaradılması, konfliktlərin

aradan qaldırılması kimi məsələlərin həllində psixoloji yardım göstərilir. Bu zaman qeyri-adekvat reaksiyaları və davranış formalarını aradan qaldırmaq məqsədilə psixoloji korreksiya üsullarından da istifadə olunur. Hazırda sənaye, kütləvi kommunikasiya və təbliğat, hüquqə zidd davranışla mübarizə, ticarət, məişət xidməti avtomobil nəqliyyatı və başqa sahələrdə psixoloji xidmətin müxtəlif formalarından istifadə zəruridir.

Amma bu məqamda insanların daha çox psixoloqla psixiatr arasındakı fərq məsələsi düşündürür. Maraqlıdır ki, fərqi dərk edənlər sayca çox deyillər.

Tibbi ədəbiyyatlarda isə qeyd olunub ki, psixologiya və psixiatriya ruhi sağlamlıqla bağlı sahələrdir. Hər ikisi eyni sahəyə bağlı olsa da, aradakı yeganə fərq psixiatrların tibb təhsili almasıdır. Buna görə fiziki səbəblərdən doğan psixoloji problemlərin həlli üçün psixiatra müraciət edilir. Bu cür prob-

terapiyaya aiddir.

Bəzən bu işlər psixoloq və psixiatr tərəfindən birgə aparılır. Psixiatr müayinəsindən keçənlər müalicəyə əməl etməklə həm də psixoloq yanına getməyə davam edə bilərlər. Bəzən isə hər iki müalicə psixiatr tərəfindən aparılır.

Psixiatr Orxan Fərəclı hesab edir ki, bütün dünyada depressiyanın üç səbəbi var: bioloji, sosioloji və psixoloji. Bioloji səbəb həmişə olur. Beyində xoşbəxtlik hormonu deyilən maddənin miqdarı aşağı düşən kimi depressiya başlanır. Psixoloji səbəb isə cəmiyyətdə onu qane etməyən şeylərin çoxluğu və sairə bağlıdır. Sosial səbəb isə özünə qarşı haqqını tələb edə bilməməsidir. Son dövrlər kredit borclarına görə insanların gərginlik yaşaması da səbəblərdən biridir. Amma bu, hər adamda olmur. Kim ki, bu cür situasiyaya meyillidir, depressiya da onda baş verir. Son nəticədə isə insanların yolu psixoloq, psixiatr qapısına düşür.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Marixuananın istifadəsi leqallaşa bilərmi?

Leyla Yolçiyeva: "Azərbaycan qanunlarına görə ölkədə istənilən növ narkotikin istifadəsi qadağandır"

Gürcüstan Konstitusiyası Məhkəməsi marixuana istifadəsinə dair tarixi qərar verib. Belə ki, bundan sonra qonşu ölkədə məhkəmənin yeni qərarına uyğun olaraq, narkotik maddə ilə saxlanılan şəxsin bu maddədən şəxsi və ya satış məqsədi ilə istifadə etdiyi müəyyənləşdirilməlidir. Əgər narkotik maddə şəxsi məqsədlə istifadə edilirsə, həmin adam həbs olunmayacaq.

Gürcüstanda qəbul edilən bu qərara Azərbaycan üçün hansı təsiri ola bilər? Ölkəmizdə marixuana istifadəsi leqallaşdırılarmı?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a Narkotiklərə Qarşı Milli Təbliğat Ofisinin müdir müavini Leyla Yolçiyeva danışdı. O bildirdi ki, Azərbaycan qanunlarına görə, ölkədə istənilən növ narkotikin istifadəsi qadağandır: "Lakin dünyanın bir çox ölkələrində marixuana kimi narkotik vasitələrdən istifadə leqallaşdırılıb. Gürcüstanda və ya digər yaxın qonşu ölkələrdə marixuananın istifadəsinin qanuniləşdirilməsi o demək deyil ki, Azərbaycana da bunu kiməsə leqal şəkildə gətirə bilər. Bu mümkün deyil".

L.Yolçiyeva bildirdi ki, Azərbaycanda qeyri-qanuni olaraq müxtəlif diskotekalarda, barlarda və bu kimi işə yerlərində tabletkə şəklində olan narkotik vasitələrdən (həblər) istifadə olunması barədə siqnallar var. "Həmin həblər insanlara əlavə enerji verir. Məhz bu həblərin ölkəyə gətirilməsi üçün bəzi şəxslər müxtəlif yollara əl atırlar. Lakin hətta bu həblərin belə ölkədə qanuni yolla satışına icazə verilmir. Azərbaycan müstəqil ölkədir və bizim öz qanunlarımız var. Ölkədə bu kimi məsələlər qanunlara uyğun olaraq tənzimlənir".

L.Yolçiyeva ölkədəki narkotik istifadəçiləri ilə bağlı son statistik məlumatı da açıqlayıb: "Rəsmi statistikaya görə, ölkədə 28656 nəfər narkoman var. Bunun isə 554 nəfəri qadınlar, 666 nəfəri isə anonim müalicə alanlardır. Lakin bunu da qeyd edək ki, dünya təcrübəsinə görə, qeyri-rəsmi məlumatlar, rəsmi məlumatlardan 5 və ya 10 dəfə çox olur".

□ **Əli RAİS**

Kənd təsərrüfatı yarmarkaları bazara qayıdır, bu dəfə yeni ünvanlarda...

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Bakının müxtəlif rayonlarında keçirilən kənd təsərrüfatı məhsullarının həftəlik satış yarmarkalarını yenidən bərpa edib. Yaxın zamanlarda 10 ünvanda yarmarkaların təşkili həyata keçiriləcək.

Bu məlumatları Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Murtuzəli Hacıyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib. Nazirlik sözcüsü qeyd edib ki, yarmarkalar həftənin şənbə və bazar günləri əşğıdakı ünvanlarda keçiriləcək:

Xətai rayonu - Məzahir Rüstəmov küçəsi ("Bakı" kinoteatrının yanı);

Səbəylər rayonu - Badamdar qəsəbəsi;

Qəribənov rayonu - Keşlə bazarının yanı;

Binəqədi rayonu - Dərnəgül qəsəbəsi;

Suraxanı rayonu - Əmircan qəsəbəsi".

"Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi olaraq rayon icra hakimiyyətləri ilə danışıqlar aparmışdır ki, yarmarkaları daha da genişləndirək"-deyən M. Hacıyev bildirib ki, məqsəd kənd təsərrüfatı yarmarkalarının sayını 10-a çatdırmaqdır: "Bundan əlavə, bizə gələn çoxsaylı müraciətlər də göstərir ki, bu tip yarmarkalara tələbat var. Eyni zamanda Abşeron rayonunda və Sumqayıt şəhərində də kənd təsərrüfatı yarmarkalarının yaxın günlərdə açılması nəzərdə tülur. Bildiyiniz kimi, bu

ilin may ayından müxtəlif səbəblərdən kənd təsərrüfatı yarmarkaları keçirilmirdi. Lakin çoxsaylı müraciətlərdən sonra yenidən bərpa olundu. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə danışıqlar aparıldı və artıq lazımi ünvanlar müəyyənləşdirilib".

Murtuzəli Hacıyev onu da qeyd etdi ki, kənd təsərrüfatı yarmarkalarının keçirilməsi bazarlarda qiymətlərin ucuzlaşmasına səbəb olur: "Yarmarkaların keçirilməsi həm də bazarda kənd təsərrüfatı məhsullarının bahalaşmasının qarşısını alır. Artıq paytaxt bazarlarında bəzi məhsulların qiymətində müəyyən qədər bahalaşma var. Lakin ötən ilin bu dövrü ilə müqayisədə bəzi məhsulların qiymətində 10-20 faiz enmə müşahidə olunur. Əgər yarmarkalar keçirilmə-

diyi dövrdə pomidorun qiyməti 1-1.2 manat idisə, yarmarka fəaliyyətə başladıqdan sonra orada qiymət 50-70 qəpik arasında dəyişirsə, bu bazara da birbaşa təsir edir. Bu, istər pomidorun, istərsə də kartofun qiymətinə aiddir. Məsələn, yarmarkada yerli kartofun qiyməti 70-80 qəpik arasında dəyişir. Bazarda isə 1-1.2 manat idi. Bu qiymətlər bazara da təsir etdi".

Kənd təsərrüfatı yarmarkalarının təşkil olunduğu ərazilərdə yollarda tıxacların yaranmasına səbəb olması ilə bağlı sualımıza cavablandırın Murtuzəli Hacıyev artıq bu problemin də aradan qaldırıldığını vurğuladı: "Yarmarkaların təşkil olunduğu ünvanlar Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyəti ilə qarşılıqlı razılıq əsasında seçilib. Burada əsas əhəlinin rahatlığı nəzərə alınmışdır və bunun üçün lazımi tədbirlər görülmüşdür. Əsas yarmarkalardan biri Həzi Aslanov metro stansiyası yaxınlığında, Məhəmməd Hadi küçəsində əhəlinin sıx məskunlaşdığı yerdə idi. Bu orada yaşayan sakinlərin narazılığına səbəb oldu. Ona görə də həmin yarmarka "Bakı" kinoteatrının yaxınlığına köçürülmüş və indi həmin ərazidə yaşayan insanlar üçün hər hansı narahatlıq törət-

mir. Yarmarkalara insan axını orada öz əksini tapır. Yeni istehsalçılar bilavasitə rayondan gətirilmiş məlumatlar əsasında orada yerləşdirilib. Hər biri yoxlanılır, araşdırılır, hətta şəxsiyyət vəsiqələrinə qədər yoxlama aparılır. Hazırda Əhmədli qəsəbəsində müəyyən qədər sıxlıq var, ancaq biz çalışırıq ki, heç bir satıcının məhsul əlində qalmasın. Çünki yaxın günlərdə Sumqayıt şəhərində, Yasamal rayonunda, Abşeron rayonunda yarmarkalar fəaliyyətə başlayacaq və bu sayədə Əhmədli qəsəbəsində olan sıxlıq aradan qaldırılıb".

Yerli bazarlarda çalışan işçilərin fermer adı ilə bazara daxil olması məsələsinə gəlincə, nazirlik sözcüsü bunun da qarşısının alınması üçün tədbirlər görüldüyünü qeyd etdi: "Biz müxtəlif rayonların yerli icra hakimiyyəti orqanlarına müraciət etmişik. Bölgü aparmışdır ki, hansı rayon Bakı şəhərinin hansı rayonuna məhsul çıxaracaq. Hər həftə üçüncü gündən başlayaraq rayonlardan məlumatlar daxil olur. O məlumatlar nədən ibarətdir? Məhsul istehsalçısının adı, ünvanı, onun məhsulünün nömrəsinə,

□ **Məğrur SALMANOV**

“Yeni Müsavat”ın budəfəki qonağı Gənc Tamaşaçıların Teatrının aktrisası, əməkdar artist Naibə Allahverdiyevadır. Aktrisa ilə dəfələrlə görüşməyə çalışsaq da, müəyyən səbəblərdən cəhdlərimiz boş çixırdı. Nəhayət ki, Naibə xanımın evində qonağı olub, onunla həyat və yaradıcılığı barədə söhbətlər etdik.

- Akademik Dram Teatrının ətrafında xoşagəlməz qalmaqallar yaşandı. Sizin teatrda vəziyyət necədir?

- Bu qalmaqallar mənə də pis təsir etdi. Ola bilsin ki, müəyyən anlaşılmazlıqlar var idi. Bildiyiniz kimi, hazırda teatrın baş rejissoru Azərpaşa Nemətovdur və mənə elə gəlir ki, ona etibar etmək olar.

Kim deyirsə ki, teatr yoxdur, bu yalandır. Teatrlarda yeni tamaşalar səhnələşdirilir. Sadəcə, tamaşalara gəlmək lazımdır. Bizim teatrın özünə məxsus daimi tamaşaçıları var, bu barədə heç bir problemimiz yoxdur. Bəziləri gündəmə qalmaqalla gəlmək istəyir, bu hardasa onlara lazımdır. Lakin biz şou adamı deyilik. Biz incəsənət nümayəndələri xaraktercə, yaşayış tərzinə, dünyaya baxışlarına görə şou adamlarından tamamilə fərqlənirik. Bir var, xalqa, incəsənətə xidmət edəsən, bir də var ki, şəxsi mənafeyin üçün çalışasan.

- Amma son vaxtlar fədakar sənət adamlarının səfalətində dünyasını dəyişdiklərinin şahidi oluruq...

- Mən bu barədə çox fikirləşmərəm. Tamaşaçılar mənədən inciməsən, amma bu məsələdə onları günahkar görürəm. Qalmaqallarla gündəmə gələn şəxsləri el şənliklərinə dəvət edib onları varlandıran, başda əyləşdirən kimdir? Əlbəttə, bizim tamaşaçılar. Halbuki onları qınayan, tənqid edən də elə tamaşaçıların özüdür. Bu vəziyyəti görən digərləri də artıq qalmaqallarla məşhurlaşmağa çalışır.

Çox kədərli haldır ki, gənclərdə də bayağılaşma gedir. Bu isə məlumatsızlıqdan irəli gəlir. Əvvəllər görkəmli şəxslər barəsində verilmişlər olardı, kifayət qədər onların təbliğati gedirdi. İndi isə bu kimi verilmişlər demək olar, ya yoxdur, ya da azdır. Gənclərin başı internetə o qədər qarışıb ki, gözlərini açıb lazımı şeyləri görə bilmirlər. Uşaqlar valideynlərinə, valideynlər də uşaqlarına qarşı soyuqqanlı olub, ailələrdə parçalanma gedir. Bir evə qonaq gəndəndə görürsən ki, ata bir tərəfdə, ana bir tərəfdə, uşaq da bir tərəfdə başını sallayıb internetə girib. Axırda soruşuram ki, mənə niyə çağır mısınız?

- İndiki gənclikdən narazısınız, deyəsən?

- Elə bir dövrdə yaşayırdıq ki, həm oğlanlar, həm də qızlar azadlırdılar. Lakin gənclər bunu görmür, həyatın dəyərini qiymətləndirmək istəmirlər.

Gənclərin dilindən tez-tez bu sözləri eşidirik - “mən yorulmuşam, hər şeydən bezmişəm, danxıram...” Çünki onlar əziyyət çəkmədən hər şeyə nail olublar. Buna görə də həyat onlara maraqsız gəlir. Bizim dövrümüzə bu cür şərait yox idi. Dünyanı yalnız xəritələrdə görə bilirdik. Bu gün isə gənclər dünyanın istənilən ölkəsinə gedə,

“Batumidə başımda yaylıq, əlimdə də kart gəzirdim, guya qaraçıyam...”

Əməkdar artist Naibə Allahverdiyeva: “Aktyor plastilindir, yalnız yaxşı rejissor ondan istədiyi fiquru düzəldə bilər”

“Övladım da ailə qurandan sonra yanımdan gedəcək və mən tamamilə tək-tənha qalacam. Tənhalıq çox qorxuludur...”

görə bilirlər. Amma həmişə narazıdırlar.

İndiki qızlarımız elə gözəldirlər ki, adam heyran olur. Halbuki bizim zamanımızda qadınlar, qızlar bu qədər gözəl deyildilər. Gənc qızlarımızın kaprizləri çoxdur, onlar qayınana, qayınata ilə bir evdə yaşamaq istəmirlər.

- Qayınanınızdan razı olmusunuz?

- Əlbəttə, razı olmuşam, çox yaxşı insan olub. Mən həmişə gəlin kimi onun xidmətində olmuşam. Həmişə “sən bunları ona görə edirsən ki, indi səni çox istəyirəm? Artistsən də” deyirdi (gülür). Qayınana sözü götürəndə nə olur ki?

- Ailəniz aktrisa olmağınızla razı idi?

- Bəli. Anamın da canında aktyorluq var idi. Atam da müasir düşüncəli insan idi, lakin o

mənim diktör olmağımı istəyirdi. Aktyorluq sənəti insanın qanında olur. Anam deyirdi ki, sən doğulandan artist olusan. Yadımdadır, bir gün uşaq vaxtı könüm kottlet istəyirdi. Anam isə dedi ki, bu gün yalnız dolma yeyəcəyik. Dedim, görün sizin başınıza nə oyun açacam. Qarnımı tutub yıxıldım yerə ki, ölüərəm. Bir şivən qopardım, gəl-görəsən, gözümədən yaşlar gedir, deyirəm ki, öləndə mənə filan yerdə basdırarsız və s. (gülür). İndi də yadıma düşəndə uğunuram. Nəyə mənə apardılar xəstəxanaya... Elə bildilər kor bağırışğında problem var və kəsdilər. Əməliyyatdan sonra anam gəlib soruşdu ki, “ay bala, ürəyin nə istəyir?”, dedim, kottlet. Dedi ki, “axı həkimlər deyir ki, indi sənə kottlet yemək olmaz”. Dedim, bəs bu qədər zıplıtını kottletə görə etmişdim axı

(gülür)...

Belə artistliklərim çox olurdu. Uşaqlıqda Batumiyə tez-tez gedirdik. O vaxtlar qaraçı qızları, onları geyimləri çox dəbdə idi. Anama qaraçı sırğaları aldırmişdim, iri qara gözlərim, uzun saçlarım mənə qaraçılara bənzədirdi. Batumidə dəniz kənarında başımda yaylıq, əlimdə də kart gəzirdim, guya qaraçıyam. Rus arvadları mənə görüb elə bilirdilər ki, doğrudan da qaraçıyam. Beləliklə, onların falına baxırdım. Birinə deyirdim ki, səninin ərin artıq başqa arvad tapıb, digərinə deyirdim ki, səninin sevgilin var və s. Obraza o qədər girirdim ki, onlar mənə inanırdı. Yaxşıca pul yığirdim (gülür).

- Tomka, Rita, Çevriyyə... Niyəsə ekranlarda sizi yalnız bu tip qadın obrazlarında görürük:

- Bu, rejissorların seçimidir. Rejissorlar bəzən aktyorlara hansısa obraz möhürünü vurur. Halbuki mən ingilis xanımı Merini, Burla Xatunu, “Pəri Cadu” da Şamamanı, yaşlı ana obrazlarını yaratmışam. Məhz ana obrazına görə mənə əməkdar artist adını verdilər. Aktyorun ampluası olmamalıdır, aktyor plastilindir, yalnız yaxşı rejissor ondan istədiyi fiquru düzəldə bilər.

- Tanınmış rejissorlarınız sanki kənarında qalıb...

- Bu çox pisdir. Onların bəziləri kəsib kənara çəkildilər. Çünki onları köhnəlik kimi qəbul edib uzaqlaşdırdılar, lakin ortaliğa da bir şey çıxarda bilmədilər. Dövlət kino, serial çəkilişləri üçün külli miqdarda pul ayırdı. Lakin bu pullar hansısa işbazların cibinə getdi, aktyor və aktrissalar bundan yararlanı bilmədi, biz kənarında qaldıq. Kənardan benzin dolduran, mühafizəçilər və digər incəsənətə aid olmayan şəxsləri bu səhnəyə gətirdilər. Doğrudur, son vaxtlar serial, kino sahəsində bir təkmilləşmə gedir, lakin indi də pul yoxdur.

- Teatrda monotamaşanız olub?

- Xeyr, amma çox istəyərdim.

- Hansı obrazla?

- Bədbəxt, kimsəsiz, talesiz bir qadın obrazını...

- Niyə məhz bu cür?

- Çünki biz qadınlar tənha qalmışıq. İndi qadınlarımızın əksəriyyəti qadın kimi xoşbəxt deyil. Bizim üzərimizə çox yük düşüb. Kişilərimiz artıq qadınlarımızı sahib çıxırlar. Biz kimsəsiz qalmışıq, bu çox ağırdır. Getdikcə zərifiyyətimizi itirməyə, kobudlaşmağa başlamışıq. Həm kişi, həm də qadın kimi olmağa məcburuq (kövrəlir). Tək övlad böyütmək çox çətinidir.

- Ayrılmamağınızla peşimansız?

- Ola bilsin ki, zamanında dözməmişəm. İkinci evlilik isə çox nadir hallarda yaxşı olur.

aktrisa kimi istifadə edə bilmədilər. Mən hər rolu oynaya bilən təbii aktrisayam, tamaşaçıları obrazımla inandıra bilərəm. Ölüm çox gəncleşib, bizim aktyorların nə qədər ömrü qalıb ki, obrazlar üçün gözələyək? Biz də bu sənətlə yaşayırıq, həyatımızı ömrümüzü bu sənətə həsr etmişik. Teatrın durğun vaxtlarında biz sənətdən getmədik. İndi-indi teatr təmir olunub, hər şey qaydasındadır. Amma həmin dövrlərdə biz o soyuq səhnələrdə sağlamlığımızı qoyaraq obrazlar yaratdıq. Başqaları isə pul qazanmağa, özləri üçün yaxşı şərait, biznes qurmağa başladılar. Biz bir də gözümüzü açıb gördük ki, lüt qalmışıq. Elə bilirdik ki, gələcəyimiz həmişə belə parlaq olacaq. Bildirdik ki, elə bir zaman gələcək iki, hər şey pulla satılıb, pulla alınacaq...

- Rejissor Ayaz Salayev bu yaxınlarda gənc aktrisalara səslandı: “Soyunun. Yoxsa xaricdən aktrisalar dəvət olunacaq və siz səhnəsiz qalacaqsız”.

- Ay bala, soyunun nədir, adi bir işvəli rol oynayanda haqqımızda nələr demirlər. Bəlkə nə vaxtsa bizimkilər də soyunacaq. Bu sənət belədir. İnsanlar fikirləşməlidirlər ki, bu kinodur, obrazdır, obrazdakı isə mən deyiləm. Çox qəribədir ki, xarici filmlərə baxanda bunu normal qəbul edir, amma özümüzünküləri tənqid edirik. Hər halda, soyunmaq da olar.

- Hansısa hobbiniz varmı?

- Bütün günü 1941-45-ci ilə aid filmlərə baxıram. Siz gedən kimi yenə bu cür film tapıb baxacam. İnanmıram ki, həmin mühəribəyə aid hansısa filmi izləməmiş olum.

- Niyə mühəribə filmlərinə maraqlısınız?

- Mən o filmlərdən örnək götürürəm. O dövrün vəziyyətinə baxır, bu günə şükür edirəm. Əgər bu gün yeməyə çörək tapırıqsa min şükür etməliyik.

- Deputatlığa namizəd olmaq istəməmişiz?

- Millət vəkili o deməkdir ki, sən milləti müdafiə etməli, onun problemlərini həll etməli, ən azından səsinə hökumətə çatdırmalısən. Nəinki özünə bağ, bahalı maşın alasan, sürücü tutasan. Mən millət vəkili olsam özümə sürücü tutmayacam, maşınımı özüm sürəcəm (gülür). Eşitdim bu yaxınlarda hansısa rayonda millət vəkili qovmuşdular. Sən millətinin əlindən tutsan o səni heç vaxt satmaz. Ən yaxın dostun sənə xəyanət edə bilər, amma xalq yox. Kimdir mənə deputat seçən. Oranın deputatları məlumdur (gülür).

- Müsahibələrinizin birində intihara meyilli insan olduğunuzu demişdiniz...

- Bu tənhalıqdan irəli gəlir.

- Cəhd etməsiz?

- Yox, sadəcə, ağımdan keçib. Bir vaxtlar sənət aləmində mənə çox incitdilər. Bir tərəfdən rol almamağım, maddi çətinliklər, həyatı problemlər mənə çox sıxırdı. Eyni zamanda çox xəstə idim və bu barədə heç kimə danışmırdım.

- Xəstəliyiniz nə ilə əlaqədar idi?

- Beynimlə bağlı idi. Həkimlər bildirmişdilər ki, yaddaşımı tamamilə itirə bilərəm. Lakin müalicə aldım və hər şey qaydasına düşdü.

□ Xəlida GƏRAY